

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

Disptatio I. De Vniversalis in Genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

cante; quomodo universale sumitur in hac propositione, Universale est quadruplex; vel Universale est existens independenter à 2° intentione formalis. His suppositis sit

RESOLUTIO I.

IV. Ico 1°, objectum materiale Isagoges Porphyrianae est Universale simpliciter & personaliter sumptum pro suis inferioribus.

V. Probatur 1° pars conclusiois. Id omne, de quo per se & principaliter in Isagoge tractatur, est objectum materiale Isagoges; sed in illa per se & principaliter tractatur de Universali simpliciter sumpto, ergo, &c.

VI. Probatur minor 1° quia in illa per se & principaliter tractatur de genere, specie, differentia, &c. ad quæ Universale simpliciter sumptum se habet instar partis ad totum, sive ut genus definiti; sed totum non distinguitur a partibus, ergo etiam in illa per se & principaliter tractatur de Universali simpliciter sumpto.

VII. Confirmatur, quia tota definitio Universalis simpliciter sumptum ingreditur definitionem generis, speciei, differentiae, &c. de quibus continuo per se & principaliter est sermo in Isagoge, ergo, &c.

VIII. Probatur minor 2°, Porphyrius cap. 2° de genere sic habet, *Eorum que prædicantur, alia de uno solo dicuntur, ut individua: alia de pluribus prædicantur: subsumo, sed prædicari de pluribus ibi sistendo, non est definitio Universalis personaliter sumpti, sive generis, speciei, differentiae, &c. secundum ea, quæ habent independenter ab intellectu; & est definitio Universali simpliciter sumpti, sive generis, speciei differentiae, &c. secundum ea, quæ habent dependenter ab intellectu, id est, tam confusè conceptorum, ut appearant unum sub conceptu; ergo in Isagoge per se & principaliter tractatur de Universali simpliciter sumpto pro suis inferioribus.*

IX. Dixi per se & principaliter, ut excludam individuum & speciem subiectibilem ut talem, a ratione materialis objecti Isagoges; quia de illis in Isagoge non nisi minus principaliter & per accidens tractatur, in quantum sunt subjecta Prædicabilium, & utilia ad cognitionem eorum.

X. Probatur 2° pars, quia in Isagoge ubique definitur & tractatur de universali personaliter sumpto pro suis inferioribus, sive genere, specie, &c. secundum ea, quæ habent independenter ab intellectu, ergo, &c.

XI. Dices forte, genus, species, &c. non sunt significata Universalis independenter ab intellectu; sed significatum Universalis personaliter sumpti pro suis inferioribus debet esse independenter ab intellectu, ergo licet in Isagoge ubique definitur, & tractetur

de genere, specie, &c. non ideo tamch in ea tractatur de Universali personaliter sumpto. Pro solutione

XII. Nota dari posse tertias & quartas intentiones formales; nam sicut 2° intentione formalis, id est talis dicitur, quia est reflexiva supra 1° formalem; ita 3° formalis dicitur illa, quæ erit reflexiva supra secundam; 4° quæ supra tertiam: idem dic proportionaliter de objectiva. Ad vitandam tamen confusionem oriundam ex tali multiplicitate intentionum, non solent Philosophi uti nominibus tertiae, quartæ, &c. intentionis; sed tantum primæ & secundæ; quia scilicet 1° & 2° intentione terminans ultiore conceptum, eodem modo se habet, ac alia natura realis terminans conceptum: sicut enim hæc terminans conceptum secundum ea, quæ habet dependenter a conceptu a se distincto, dicitur 2° intentione objectiva; ita genus, Universale & qualibet intentione terminans conceptum secundum ea, quæ habet dependenter a conceptu a se distincto, dicitur 2° intentione objectiva: est contra verò sicut natura realis terminans conceptum secundum ea, quæ habet independenter a conceptu a se distincto, dicitur 1° intentione objectiva; ita genus, Universale, & qualibet intentione terminans conceptum secundum ea, quæ habet independenter a conceptu a se distincto, dicitur 1° objectiva. Hoc notato

XIII. Respondeo negando antecedens; per intellectum enim in definitionibus Suppositionum simplicis & personalis positum intelligitur conceptus distinctus a re, quæ ita supponi dicitur: genus verò, species, &c. licet non sint independenter ab intellectu producente; sumpta tamen secundum proprias definitiones verè sunt independenter a conceptu a se distincto, & ulteriori; unde sunt 1° intentiones objectivæ respectu ulterioris conceptus, licet materialiter sint 2° objectivæ, quatenus in se continent 1° intentionem formalem.

RESOLUTIO II.

XIV. Ico 2°, objectum formale quo Isagoges est ipsa prædicabilitas.

XV. Probatur, quia objectum formale est ratio sub quo objectum materiale consideratur; sed Universale, tam simpliciter, quam personaliter acceptum, consideratur sub ratione prædicabilis, ut vel ex ipsis ejus definitionibus constat; ergo, &c.

RESOLUTIO III.

XVI. Ico 3°, Objectum totale & adæquatum Isagoges est Universale simpliciter & personaliter acceptum, ut prædicabile.

XVII. Probatur, quia objectum totale & adæquatum conflari debet ex materiali & formalis sub quo; sed illud ex utroque conflatur; ergo, &c.

DISPUTATIO PRIMA

De Universali in genere.

DUBIUM I.

Quid Universale in genere, & quotuplex.

RESOLUTIO I.

XVIII. Ico 1° Universale in genere est unum & multa, sive unum dicens ordinem ad multa. Ita omnes communiter; ut homo respectu Petri & Pauli: unde quot modis aliquid est unum multa, sive unum dicens ordinem ad multa, tot modis est Universale.

RESOLUTIO II.

XIX. Ico 2°, Universale in genere est quadruplex: in causando scilicet, significando, representando, & prædicando: in causando est causa productiva multorum effectuum: in significando est signum significativum multorum effectuum: in representando est actus unus intellectus representativus multorum entium: verum cum hæc non sint Universalia ad mentem Philosophorum, prout scilicet Universale opponitur singulari,

ad institutum præsens non pertinent, nec de illis amplius erit sermo; sed de Universalis in prædicando, sive affirmando dumtaxat. Pro quo sit

D V B I V M I I.

Quid sit Universale in prædicando sive logicum.

R E S O L U T I O I .

xx. Dico 1°. Universale in prædicando latè sumptum est ens unum aptum prædicari de multis cum sui multiplicatione, abstrahendo à conditionibus infra adferendis: juxta hanc autem definitionem entia rationis strictè, ut chimera respectu hujus & hujus chimere; æquivoca, ut canis respectu canis cælestis & terrestris; entia incompleta, ut anima respectu hujus & hujus animis; entia per accidens, ut populus pro gente respectu hujus & hujus populi; complexa, ut homo albus respectu hujus & hujus hominis albi, &c. sunt Universalia.

R E S O L U T I O I I .

xxi. Dico 2°. Universale in prædicando si-
de Logicum strictè & juxta mentem
Philosophorum sumptum est ens reale, completum,
unum voce, re & significatione, aptum prædicari de mul-
tis divisi, & cum sui multiplicatione.

xxii. Per ly reale, id est, re ipsa existens, vel
potens existere, exclude entia rationis strictè, uti est
chimera respectu hujus & hujus chimere.

xxiii. Per ly completum (saltem Physicæ) exclu-
de partes essentiales Physicas, uti est anima, corpus,
&c. & integrales, uti est, pes, manus &c.

xxiv. Per ly unu voce exclude voces complexas
non habentes unam significationem sive omnes vo-
ces complexas voce & significatione. Vti est animal
rationale respectu hujus & hujus animalis ratio-
nalis.

xxv. Per ly unum re & significatione (quæ vix, aut
nihil differunt) exclude artefacta, uti est, domus: ag-
gregata per accidens, uti est, cumulus lapidum, &
nomina collectiva, uti est, vrbs, populus pro gente;
æquivoca, &c.

xxvi. Per ly aptum prædicari de multis exclude
individuum, quod quatenus unum significatione,
de uno tantum est aptum prædicari, puta verè &
non falso; alia certum est individuum prædicari
de multis falso, ut Petrus respectu hujus & hujus Pe-
tri.

xxvii. Per ly cum sui multiplicatione, id est, ita
ut de multis affirmari possit in plurali numero: ex-
clude Deum respectu Trium Personarum, quia licet rectè dicatur Pater est Deus, Filius est Deus, Spiritus sanctus est Deus, dici tamen non potest Pater, Fi-
lius & Spiritus sanctus sunt Dei. Idem dic de quolibet
toto homogeneo respectu suarum partium, uti est
totæ aquæ respectu sua partis A & sua partis B. quia dic
i non potest pars A est totæ aquæ.

xxviii. Adde 1° subly multis in definitione
positum debere subaudiri realiter; quia hujus de-
fectu animal respectu hominis & Petri non est Uni-
versale; nam cum homo & Petrus realiter sint una
res; ac proinde unum animal, animal de illis non
prædicatur tanquam de multis, & cum sui multi-
plicatione idem dic de albedine respectu sui ipsius
miraculose existentis in pluribus subjectis.

D V B I V M I I I .

Quid Universale in essendo sive Metaphysicam
& an ab Universalis in prædicando sive
Logico distinguitur.

R E S O L U T I O I .

xxix. Dico 1°. Universale in essendo, sive
Metaphysicum est ens reale, comple-
tum, unum, &c. aptum inesse multis cum sui multipli-
catione; ita Aristoteles 7. Metaph. Text. 45.

xxx. Sed difficultas est circè sensum illius defi-
nitionis, an v.g. Universale Metaphysicum illa
multa respiciat, ut ea à quibus separantur, & non,
ut ea quibus aptum sit inesse per affirmationem?
quæ docet P. Ioannes à S. Thoma q. 3. de Uni-
versali art. 5°. An illa multa respiciat ut aptum illis in-
esse per simplicem comparationem, & non per
compositam hinc prædicacionem? quæ docent PP.
Ovidius & Poncii. An, quod P. Comptonus Logi-
cæ disp. 32. sec. 1. naturam per abstractionem
facta una in intellectu, & multiplex à parte reis sic
sit Universalis in essendo, ut non sit nisi remotè ap-
ta illis inesse per affirmationem? ad difficultatem
istam

xxxii. Respondeo, contrà Authores istos, Uni-
versale illa respiceret ut aptum illis inesse proximè
per affirmationem sive pædicationem; quia hoc
ipso præcise, quid natura est à multis abstracta, est
in actu exercito proximè apta prædicari de illis; li-
cet, finè comparatione cum illis, intellectus non
sit proximè prædicativus illius de illis multis, ut in-
fra Dub. 10. ostendemus; ad Universale autem suffi-
cit naturam esse proximè aptam prædicari; intellectus
enim esse prædicativum non est de definitio-
ne Universalis, ut patet. Vnde prædicabilitas proximè
extrinseca non est (quidquid Pater Cöptonus)
denominatio ab actu reflexo, seu comparatio na-
ture universalis secundum identitatem cum parti-
cularibus; sed natura abstracta à multis præcise licet
prædicativitas proxima intellectus, talis denomina-
tio dici possit: sicut enim objectum illuminatum
potest esse proximè visibile, licet visus, clavis palpe-
bris, non sit proximè visivus illius; ita natura abstrac-
ta à multis potest esse proximè prædicabilis, licet
intellectus, non comparato objecto ad multa secun-
dum identitatem, non sit proximè prædicativus il-
lius de multis: quia alia ex parte naturæ prædicabi-
lis, & alia ex parte potentiae prædicativæ requi-
runtur; de quo plura infra Dub. 10. & disp. 3. Dub. 3.

R E S O L V T I O I I .

xxxii. Dico 2°. Contrà PP. Ioannem à S.
Thoma, Ovidium, Poncium, Comptonum & alios, (exceptis nominalibus) communi-
ter, Universale in essendo sive Metaphysicum solo
nomine distinguitur ab Universalis in prædicando
Logico.

xxxiii. Probatur 1°. Universale debet esse unu
& multa; multa quidè realiter; sed unum unitate co-
ceptus confusi, sive ita confusè realiter multa repræ-
sentantis, ut intellectui appareant unum, atqui hoc
totum utriq; Universalis convenit, nec eorum quod-
vis aliud requirit, ergo, &c.

xxxiv. Probatur 2°. Universale Metaphysicū de-
finitur unum aptum inesse multis; sed hæc defini-
tio intelligi debet de incertitudine per prædicacionem
sive affirmationem de multis; ergo Universale Me-
taphysicum solo nomine distinguitur ab Uni-
versali

fali Logico: probatur consequentia, quia esse unum aptum inesse multis per prædicationem idem est, ac esse unum aptum prædicari de multis, quod est definitio Vniversalis Logici; ergo, &c.

xxxv. Probatur minor, quia intelligi non potest de inessentia multis per inessentiam Physicam, in-hæsionem vel similem inexistenti modum antè intellectum & realiter; ergo, &c. Probatur antecedens, quia sicut Vniversalis Metaphysicum ut unum non habet esse antè intellectum & realiter; ita nec ut unum potest inesse multis per Physicam inessentiam, in-hæsionem, &c. ac proindè allata definitio intelligi non potest de inessentia multis per Physicam inessentiam, &c.

xxxvi. Dixi ut unum, quia ad Vniversalis non sufficit illud inesse multis ut multa; alioqui daretur Vniversalis realiter & antè intellectum; nam Vniversalis ut multa, est realiter & antè intellectum. Deindè debet Vniversalis esse aptum inesse multis cum sibi multiplicatione, id est, sic ut in unoquoque multorum sit totum; impossibile autem est, ut Vniversalis ut multa sit in quolibet multorum: non enim potest homo v.g. ut Petrus & Paulus, esse totus in Petro tantum, sicut Petrus & Paulus non possunt esse Petrus tantum. Vndè parùm mihi probatur quod P. Poncius hic Disp. 3° n. 48. ait, natura Vniversalis Metaphysicè non habet, nec requirit aliam aptitudinem ad existendum in multis, quam quod possit dari alia natura sibi similis, quæ possit representari per eandem speciem, quæ representatur ipsa: quod etiam ferè docent P. P. Compl. Log. Disp. 3. q. 6. §. 4. non probatur (inquam) quia ibi nulla unitas formalis, sed formalis multitudo; ibi nulla aptitudo formalis ad existendum in multis, sed fundamentalis, quæ sit formalis multitudo; sicut autem multa formaliter dici non possunt unum formaliter, ita nec Vniversalis formaliter, sed fundamentaliter tantum, quod est particula alienans & confundens Vniversalis cum Individuis Metaphysicis, quibus simpliciter opponitur. Vndè non satis justè idem P. Poncius infra n. 58. accusat Nominales dicendo, quod à communi sensu recesserint, aliter accipiendo Vniversalis Metaphysicum, quam pro multis individuis; quia reverè ab eo omnes recedere tenentur; vel Vniversalis Metaphysicum confundere debent cum multis Individuis Metaphysicis, & unum cum multis; quæ tamen essentialiter dicunt divisionem, & unitatis negationem. Hæc verò, non ita, sunt contrà communem sensum. Ex his

xxxvii. Colliges 1°, contrà P. P. Compl. Log. Disp. 5. q. 1°, Vniversalis in prædicando non esse proprietatem Vniversalis in essendo; sed vel re ipsa esse ipsum Vniversalis in essendo, vel non dari Vniversalis in essendo, ac proindè Vniversalis Logicum solo nomine distingui ab Vniversalis Metaphysico, vel hoc non dari. Quare minus rectè P. Comptonus ita duo Vniversalis esse realiter separabilia.

xxxviii. Colliges 2°, Vniversalis formaliter & essentialiter esse Vniversalis in prædicando simili & essendo, sicut enim quod Galli *une esse*, Latinis est essentialiter & formaliter *gladius & ensis*; ita quod aliis est natura præcisa formaliter à multis, nobis est formaliter & essentialiter Vniversalis in essendo & prædicando: hinc malè P. Ovidius definit Vniversalis Metaphysicum unum aptum inesse multis per simplicem comparationem; quia juxta illam definitionem causa respectu diversorum effectuum,

albedo respectu diversorum parietum, antè omnem præcisionem formalem, est apta inesse multis per simplicem comparationem, id est, illam referendo ad multa sive affirmatione: quamobrem tam Vniversalis in essendo, quam prædicando, definiri debet *unum aptum inesse multis per comparationem compo-sitam, sive per affirmationem cum sui multiplicatione.*

D V B I V M I V.

An detur Vniversalis formaliter ante præcisonem, sive à parte rei.

xxxix. **D**ixi 1°, Vniversalis formaliter, quia dari antè præcisonem, sive à parte rei, Vniversalis fundamentaliter, id est, naturam, quæ posuit fieri Vniversalis, indubitatum est apud omnes: dari autem etiam formaliter, afferuit Plato, nisi ve- lis Aristotelem 1° Metaph. cap. 6° & 7°, ejusdem cap. 8° imprudenter in eo de suo Professore calu-mniatum. Item Scotus, nisi cum Merlino suprà per distinctionem (quam Scotistæ vocant forma-lem ex natura rei) distinctionem nostram forma-lem rationis intelligas. Denique & P. Fonseca 5. Metaph. cap. 78. quem sequitur Soncinos.

xl. Dixi 2°, *ante præcisonem sive abstractionem*, quæ ex communi est triplex; rationis formalis una, alia objectiva & formalis ex natura rei. Rationis formalis est cognitio unius non cognito alio ex parte actus confundentis, ut cum Petrus & Paulus, v. g. considerantur præcisè in ordine ad sensationem & ratiocinationem, non consideratis ex parte actus eorum hæcceitatibus, sive eis non consideratis ut singularibus. Objectiva est cognitio unius non cognito alio ex parte objecti realiter indivisibilis, quam Tract. 10 Disp. 2° contrà Thomistas fusè impugnavimus, uti & formalis ex natura rei, quæ est cognitio unius non cognito alio ex parte intrinsecus objecti antè intellectum ex natura rei distinctionum, contrà Scotistas. His autem premissis, sit

R E S O L V T I O I.

xli. **D**ico 1° contrà Platonem; non datur Vniversalis formaliter antè præcisonem sive à parte rei, quasi individuorum ideæ in communi extrà mentem Divinam existant, ut v. g. homo in communi existens separatum à Petro & Paulo. Ita omnes communiter.

xl ii. Probatur 1° ex dictis suprà, contrà Scotistas & Thomistas, quia homo in communi ne quidem distinguitur formaliter antè intellectum, aut objectivè antè vel post intellectum ab individuis humanis; ergo multò minus realiter. Huc confer absurdia contrà utramque sententiam ibi allata.

xl iii. Probatur 2° Vniversalis debet esse unum & multa in eadem ratione; sed nihil datur tale antè præcisonem; ergo, &c. Probatur minor, quia quidquid est unū antè præcisonem, est unum intrinsecè; & quicquid est multa antè præcisonem, est multa intrinsecè; sed contradictoriè repugnat aliquid esse unū intrinsecè & multa intrinsecè in eadē ratione; nam indè sequeretur aliquid realiter existēs esse non plures homines v.g. id est, unū, & esse plures homines, id est, multa, quæ sunt aperte cōtradicторia, ergo, &c.

xl iv. Probatur 3°, si daretur Vniversalis formaliter antè præcisonem sive à parte rei, illud esset realiter Physicè vel modaliter distinctum à singularibus; sed utrumque repugnat, ergo, &c. Probatur minor, quia sic esset Vniversalis, & non esset; esset, ut supponitur; non esset, quia non posset de multis

predicari, sive multis per affirmationem identificari; nam realiter distincta nullo sensu possunt identificari, & identificatio per affirmationem, non est nisi de ipsis realiter; alioqui posset esse vera hæc predicatione, *Petrus est Bucephalus, creatura est Deus, ergo, &c.*

XLV. Probatur 4°, talis natura separata est in-
trinsicè universalis & singularis, sed hoc repugnat,
ergo, &c. 1° pars majoris supponitur; probatur 2°,
quia quidquid realiter existit extra Deum (cum id
Deus non sit) est creatum, omne vero creatum est
singularis; nam creatio, cum terminari debeat ad
aliquid determinatum, & in communione nihil sit de-
terminatum, terminari debeat ad aliquid singulare,
ergo, &c.

RESOLUTIO I.

XLVI. **D**ico 2° contrà D. subtilem Scotum, vel
potius contrà Scotistas communiter; non datur Universale hoc sensu formaliter antè præ-
cisionem, quod detur natura communis ex natura
rei, sive antè intellectum distincta ab individuis.

XLVII. Probatur 1° probatione 1° 1° Resolut. &
maxime Refutatione 6° supra contrà distinctionem
formalem Scotisticam facta.

XLVIII. Probatur 2° probatione 2° 1° Resolut.
XLIX. Probatur 3° ex absurdis, quæ forte & in ri-
gore ex illa, sicut & ex Platonis sententia, sequuntur.

1. Sequitur enim 1° me esse hic, & non esse ubi-
cunq; est id, quod est idem realiter mecum, puta
Romæ, ubi est natura humana mihi realiter
identificata; quod, sicut tollit infallibile signum di-
stinctionis realis, scil. separabilitatem localem du-
orum inter se, ita & omnem distinctionem realem;
falsum enim erit illo casu, quod localiter separabili-
lia erunt realiter distincta, & non realiter eadem.

2. Sequitur 2° (quod in idem recedit) me
esse naturaliter circumscriptivè in pluribus locis, hic
scilicet, & in loco cujuslibet individui, in quo erit
natura mea.

3. Sequitur 3° me non posse per Deum anni-
hilari, quin simul omnes creature, & Deus ipse,
mecum annihilentur, quod supremo Dei in om-
nes creaturem Dominio, & Aseitati illimitate valde
injurious est. Probatur sequela, quia non possum
annihilari, nisi annihiletur mea hæcitas (nam
sicut creatio terminatur ad hæcitas, ita & an-
nihilatio) & hæc annihilari non potest, nisi annihi-
letur totum quod est idem realiter cum illa, ac per
consequens ens, quod est realiter illa, & commune
Deo & creature; ac proinde nisi annihiletur Deus
& creature quilibet, quia annihilato eo, quod est
realiter idem quod Deus & creature quilibet, ne-
cessariò annihilatur Deus & creature quilibet.

4. Sequitur 4° eamdem esse humanitatem
Iude & Christi; beatam & damnatam: eamdem ani-
malitatem Petri & Bucephali: non totam substan-
tiam panis in Eucharistia convertit in Corpus Christi
(idem dic de substantia vini in Sanguinem) immo nihil,
quorum utrumq; est hæreticum: 1° & 2° sequela
patet. 3° ratio est, quia panis, qui debet in Corpus
Christi converti, secundum gradus substantiarum & en-
tis est idem cum Deo, immo & secundum omnes
alios etiam (excepta hæcitas) est idem cum hoc
pane, quo vescimur; sed nec Deus, nec hic panis
quo vescimur, convertitur in Corpus Christi, aut
definit secundum aliquid sui; ergo nec ille in Eu-
charistia. Probatur consequentia, quia alias desineret,

& non desineret: desineret, ut fides habet; non de-
sineret, quia secundum gradus substantiarum & entis
in Deo, & etiam secundum ceteros in manibus
manducantibus remaneret.

XLIV. Nec dicas, humanitatem & gradus substantiarum
ac entis in hoc pane esse quidem communes ex na-
tura rei, & antè intellectum præcisè; non vero
realiter (quod omnes ista sequela supponunt) sed
realiter identificari, uni individuo. Ne id dicas,
inquit, quia imprimis, cur potius uni, quam alteri?
Deinde, quæ sunt antè intellectum distincta, sunt
realiter distincta. 3°, ista realiter retinet distinc-
tionem ex natura rei formalem ab hæcitas,
quam habent, quia illis identificata, ergo sunt reali-
ter communes. 4°, Iudas v. g. vel hic panis, reali-
ter nihil est distinctum ab omnibus gradibus Meta-
physicis ex natura rei inter se distinctis: ergo secun-
dum illos ex natura rei inter se distinctum est reali-
ter; alioqui secundum nihil sui est realiter. 5°,
reale non reale dividitur in propriè reale & impro-
priè reale, quod fere est unicum Scotistarum refu-
gium. Hæc habes fusè probata in Refutationibus
contrà distinctionem Scotisticam.

RESOLUTIO III.

XLV. Dico 3°, contrà Fonsecam, non datur
antè præcisionem sive à parte rei Vniver-
salè formaliter, hoc sensu, quod natura humana
v. g. in puncto aeternitatis, quo Deus fuit indiffe-
rens ad volendum vel non volendum creare mundum,
fuerit etiam indifferens ad hoc potius individuum,
quam ad aliud, ac proinde universalis antè præ-
cisionem; quia scilicet tunc erat una in se, & apta
contrahi ad plura individua per plures hæcitas
contrahentes & determinantes. Quod ut magis de-
clare, *Nora P. Fonsecam lib. 5° Metaph. c. 18. Sect. 2. &c. 1. 7. c. 12. q. 2. tres in natura status considerare, contrahibilitatis realis ad individua, contractionis & præ-
cisionis ab individuis per intellectum. Hoc autem notato,*

XLVI. Probatur 1°, quia intelligi non potest, quid
sit illa indifferencia antè præcisionem: vel enim est
quidam realiter, objectivè vel formaliter antè
intellectum, distinctum ab hæcitatibus, vel
non?

XLVII. Si affirmet P. Fonseca quod 1° sentit
cum Platone, & eodem modo impugnandus: quo
ad 2° sentit cum Thomistis, & eodem etiam modo
infra impugnandus: quod 3° sentit cum Sco-
tistis, & ut illi suprà, impugnandus.

XLVIII. Si neget, ergo antè præcisionem est reali-
ter, objectivè & formaliter sine ulla indifferencia,
vel unitate, multa individua; quod contra ipsum
& alios contendimus; & evidens est, quia quæ ut
realia sunt realiter eadem, sunt ut possibilia possibi-
liter eadem.

XLIX. Probatur 2°, natura humana in illo priori vel
est ens vel non ens? si ens; qui hoc? cum, sicut ens
non est pro illo priori productum, ita pro illo priori
à Deo non pendeat, & tamen nullum datur ens
antè intellectum à Deo non pendens: si non ens;
ergo non est universalis; quia non ens non est com-
mune univocum entibus, ut debet esse Vniver-
salè.

LX. Respondebis esse ens possibile. Infero, ergo
est individuum determinatum possibile; quia nihil
est possibile antè præcisionem, quod non sit hoc in-
dividuum determinatum possibile: sicut nihil est
realiter

realiter existens, quod non est hoc individuum determinatum realiter existens.

LXI. Adde, eodem modo rejiciendam unitatem essentiae & aptitudinem ad existendum in multis, quam docet Francisc. de Raonis in Porph. naturam habere ante singularium existentiam. Ad quæstionem verò, quæ petit, unde natura habeat multiplicetatem ante singularium existentiam; facile responderet, quod, sicut illa tunc est possibilis tantum; ita multiplicetatem habeat à singularibus possibilibus, quibus non minus in statu possibili identificatur, quam in statu reali.

RESOLVATIO IV.

LXII. **D**ico 4°, non datur hoc sensu Vniversalis formaliter antè præcisionem, quod multa singularia ut formaliter in aliqua ratione similia ante præcisionem sint unum similitudine formalis, & multa re ipsa. Est contra nonnullos Recentiores, qui ob hanc sententiam similitudinarii dicti sunt. Item & contra RR. PP. Complut. Log. Disp. 3. q. 2. & Ioannem à S. Thoma. q. 3. de Vniversalis secundum se, art. 3° videnturque Oviedus, Arriaga, Comptonus & alii admittentes aliquam similitudinem formalem à parte rei inter duo (de quo supra Tract. 1° disp. 2. dub. 5°) in illam sententiam, velint, nolint, incidere.

LXIII. Probatur, quia non datur antè præcisionem sive à parte rei talis similitudo; ergo nec Vniversalis formaliter allato sensu; consequentia manifesta est: probatur antecedens, quia sicut singularia sunt à parte rei inter se sine ulla identitate summe distincta; ita sunt à parte rei inter se sine ulla similitudine summe dissimilia; quia, ut supra loco citato probatum est contra P. Arriagam, in eodē indivisibili objectivè prædicato fundatur dissimilitudo & distinctio, puta in hæcceitate, ergo, &c.

LXIV. Confirmatur 1°. similitudo illa esset secundum gradus Metaphysicos ante intellectum ab hæcceitatibus distinctos, aut secundum hæccitates, quæ sunt antè intellectum ipsa præcisa ratio differendi: atque omnem distinctionem ante intellectum inter gradus Metaphysicos involvere contradictionem fuisse supra loco citato ostendimus, ergo 2um dici debet, ex quo habemus intentum.

LXV. Confirmatur 2°. Vniversalis antè præcisionem debet esse unum antè præcisionem; sed omnino repugnat similia esse unum antè præcisionem; ergo, &c. major patet: probatur minor; quia similia antè præcisionem, utpote unum & alterum antè præcisionem, debent esse aliquo modo distincta antè præcisionem: sed quæ sunt aliquo modo distincta antè præcisionem, utpote objectivè indivisibiliter hoc & hoc, sunt summe distincta; ac proinde nullà ratione unum antè præcisionem; ergo, &c.

LXVI. Dices, summe distincta non sunt summe dissimilia, ergo licet hoc & hoc sint summe distincta, non sunt tamen summe dissimilia: probatur antecedens, quia datur distinctio inter substantias; dissimilitudo verò & similitudo inter solas qualitates, juxà illud Aristotelis in prædicamentis, Illa sunt formaliter similia, quorum qualitas est una, ergo, &c.

LXVII. Respondeo negando antecedens ex sa- pè dictis Tract. 1. disp. 2. Dub. 5°. Ad ejus probationem, Respondeo ut supra, dissimilitudinem confundi cum distinctione, & similitudinem cum

identitate; ac proinde illam non minus inter substantias reperi, quam hanc, præsentim cum docturi simus in Phylica, substantiam posse intendi & remitti: numquid enim duo homines v. g. Petrus & Paulus dicuntur similes in ratione hominis, idque, quia iidem in illa ratione? omnino: duo tamen homines in ratione hominis sunt substantiae, Vnde ubicumque est identitas, sicut unum est aliud, ita unum est sicut aliud, quod est esse simile. Deinde sicut Petrus potest esse idem secundum substantiam cum Paulo, quidni & secundum albedinem? v. g. potest enim esse idem cum alio secundum accidentem, sicut potest esse distinctus ab alio secundum accidentem: Petrus verò ut idem cum Paulo secundum albedinem, dicitur esse albus, sicut Paulus, ac proinde similis; ergo debet confundi similitudo cum identitate. Denique quis neget, duos homines plerumque dici similes, & simile sibi generare simile, in generationem substantiale ab Aristotele definiri sic: *Origo viventis à vivente in similitudine nature*? Quis etiam neget, æqualia juxta Aristotelem esse ea, quorum eadem est quantitas? puta, sive molis sive virtus & perfectionis, ut substantias & qualitates comprehendendas sub æqualibus, prout sub quantis comprehenduntur; si verò æqualium eadem quantitas: quidni corundem æqualis substantia? Vnde in Symbolo Athanasii dicitur, *Totæ Tres Personæ coeteræ sibi sunt & Coæquales*; si autem corundem æqualis substantia, quidni similium æqualis & eadem qualitas?

LXVIII. Ad effatum autem ex Aristotele, respondeo hunc esse sensum: Illa sunt formaliter similia, quorum qualitas est una præcisivè formaliter, sive per præcisionem formalem, non autem quorum qualitas est una antè præcisionem formalem: quia talis unitas, uti Resolutione 2° & 3° ostendimus, omnino repugnat, plurimaque secum absurdia trahit.

Instabis, si rusticum de tritico & tritico ejusdem aristæ interroges, an sint similia nec ne? statim respondebit esse similia; non quidem post intellectum tantum; qua nescit, quid sit esse simile post intellectum; ergo antè intellectum, sive antè præcisionem formalem.

LXIX. Respondeo 1° rusticum, quia rudis est, sèpè rusticiter errare, si enim petas ab ipso, an Petrus sit homo, dicet quod sic, idque antè intellectum, propter rationem tuam allatam; quod tamen in rigore esse falsum, supra Tract. 1. disp. 1. n. 3° ostendit.

LXX. Respondeo 2°, distinguendo, statim respondebit esse similia fundamentaliter, quia scilicet secundum extrinseca sunt uno conceptu confusibilia, prout tunè ea confundit & in actu exercito sive implicitè scit, quid sit esse similia fundamentaliter, concedo; formaliter, nego: quia reverè ignorat quid importet hic terminus *formaliter*. Ex his sit.

CORROLARIUM DUBII.

LXXI. **C**olliges, non tantum non dari antè præcisionem formalem naturæ unitatē positivam communem multis, secundum quam scilicet sit proximè de multis prædicabilis; sed neque contra Radam, Merinerum, Cajetanum d. Enate & Essentia cap. 4. q. 6. Sotū q. 2. d. Vniver. Complut. log. disp. 3. q. 3. n. 26. &c. negativam, secundum quam natura habeat, quod sit non singularis antè

antè intellectum & præcisionem; quia iisdem omnino argumentis hæc unitas negativa improbari debet, quibus positivam & universale formaliter antè præcisionem suprà n. 47. 56. & seq. impugnamus; imò sicut illa unitas negativæ communis multis, tribui non potest hæcceitati; ita nec tribui potest naturæ; item sicut illa haberet positivam repugnantiam ut sit in pluribus; ita & natura; horum autem ratio sumitur ex dictis Tract. 2. disp. 2. contra Scotistas & Thomistas; nempe, quod natura & hæcceitas naturæ sint formaliter & objectivæ idem: deinde illa unitas negativa communis est de quiditate ipsius naturæ, vel non si prius, ergo reperitur ipsa, & consequenter multiplicabilitas ipsi identificata in quolibet singulari; quod repugnat haud secus quam naturam in quolibet singulari existentem de facto multiplicari: si posterius, ergo haberi debet per aliquid à natura distinctum, quod aliud esse non potest quam ipsa præcisio. Vnde optimè ad rem nostram D. Thomas Opusc. 56. *Habilitas essendi in pluribus, non est de essentia hominis; quia tunc homo, qui est in sorte, esset habili ad participationem plurium, quod est impossibile.* & 4° cap. de ente & essentia: *Relinquitur ergo quod ratio speciei accidat naturæ humanae secundum illud esse, quod habet in intellectu.*

D V B I V M V.

An saltem post præcisionem detur vniuersale formaliter, & quale.

LXXII. **D**ubium procedit de duplii Vniversalis, Reali scilicet sumpto pro naturis rerum, & Nominali seu rationis, sumpto scilicet pro nominibus seu vocibus & conceptibus. Contendunt quidam tantum naturas reales esse universales formaliter post præcisionem; ita Plurimi Recentiores, qui ideo Reales dicti sunt. Contendunt alii conceptus & voces tantum esse universales; ita Nominales communiter, qui ideo Nominales dicti sunt. Hoc præmisso sit

R E S O L U T I O I.

LXXIII. **D**ico 1° post præcisionem datur Vniversalis formaliter. ita omnes unanimiter.

LXXIV. Probatur, quia ad Vniversalis formaliter, ut suprà vidimus, & infra fusiū probabitur, nihil requiritur præter unitatem extrinsecam præcisionis formalis, & pluralitatem singularium; sed hoc totum habetur post præcisionem, ergo, &c.

R E S O L U T I O I I.

LXXV. **D**ico 2° cum Nominalibus, voces & conceptus sunt universales formaliter in significando, repræsentando & prædicando.

LXXVI. Probatur 1° pars, quia ad universale in significando solum requiritur unitas vocis significantis & multitudo significatorum; sed id reperitur in voce una *homo*, nam significat Petrum, Paulum, &c. probatur minor, quia rectè dicitur *Petrus est homo*, id est *Petrus est vocatus voce significante Petrum, Paulum &c.* ergo &c.

LXXVII. Dices, *vox homo* est singularis, & hoc quia alias pronuntiari non posset; ergo non est universalis; quia universale & singulare opponuntur.

LXXVII. Respondeo distinguendo antecedens, vox *homo* est singularis secundum entitatem, & secundum entitatem non est universalis, concedo antecedens; est singularis in ratione signi, seu secundum denominationem & significationem, & secundum rationem illam sive in significando non est universalis, nego antecedens; vere enim ut sic opponitur singulari v. g. voci *Petrus*, quæ, & secundum entitatem, & secundum denominationem est quidam singulare: eodem modo resolve, quod objici posset contrà concepsum.

LXXIX. Probatur 2° pars, quia ad Vniversalis in repræsentando solum requiritur unitas conceptus repræsentantis & multitudo repræsentatorum: sed id reperitur in conceptu hominis; nam repræsentat confusè Petrum, Paulum, &c. ergo &c. probatur minor, quia rectè dicitur *Petrus est conceptus conceptu repræsentante Petrum, Paulum, &c.*

LXXX. Probatur 3° pars: ex Aristotele 1° de interpret. cap. 5° Vniversalis in prædicando est *quod de multis aptum est prædicari*, id est, affirmari; sed voces & conceptus sunt apta de multis affirmari, ergo, &c. probatur minor, vox *homo* affirmatur de Petro, Paulo, &c. conceptus hominis affirmatur de Petro, Paulo, &c. ergo, &c.

LXXXI. Dices, falsa est hæc prædicatio, vox *Petrus est vox homo*: *conceptus Petri est conceptus hominis*, ergo nec vox *homo*, nec conceptus hominis sunt apta affirmari de multis; probatur antecedens; quia tam illæ voces, quam illi conceptus, distinguuntur realiter; realiter vero distincta nequeunt de invicem affirmari, ergo, &c.

LXXXII. Respondeo distinguendo antecedens, falsa est hæc prædicatio, vox *Petrus est vox homo*; *conceptus Petri est conceptus hominis*, si vox sumatur materialiter pro suis litteris, & conceptus pro sua entitate, concedo antecedens; si utrumq; sumatur pro rebus ut significatis & repræsentatis, nego antecedens; vel sic, si utrumque sumatur secundum entitatem, concedo antecedens; si in ratione signi & secundum denominationem & significationem, nego antecedens; sic autem debent accipi; quia significata prædicantur secundum identitatem & ut *quod*; voces vero secundum attributionem & ut *quo* tantum, sive ut instrumenta quibus res ipsas prædicamus; nec alio sensu intelligi possunt *Summuliæ*, qui communiter dicunt prædicatum propositionis, sive mentalis, sive vocalis, posse sumi formaliter; propositionem vero sive mentalē sive vocalē esse veram propositionē, probari potest ex ipsomet Aristotele. Ante prædic. cap. 6° ubi ait: *Ea, quæ sine cōplexione dicuntur, significare (quod est proprium vocum) substantiam aut quantum, &c.*

LXXXIII. Instabis, si voces pro rebus significatis, & conceptus pro rebus repræsentatis sumptæ tantum, affirmentur de multis; jam ut voces & conceptus non erunt universales; sed res significatae tantum & repræsentatae, vt docent Reales; ergo, & ut voces pro suis litteris, & ut conceptus pro sua entitate debent posse de multis affirmari, vel non sunt universales in prædicando.

LXXXIV. Respondeo distinguendo majorem, si voces, &c. jam ut voces & concepsum non erunt Vniversalis ut *quod* & secundum entitatem, concedo antecedens: ut *quod* & secundum denominationem & significationem, nego antecedens: cum enim ex communi modo loquendi *Summuliæ* plerumque dicatur prædicatum propositionis, tam vocalis, quam

lis; quām mentalis sumi formaliter, propositionem vocalem & mentalem esse veras propositiones, & de essentia propositionis sit prædicatum. Item cūm prædicament. cap. 6°. Aristoteles dicat, *Ea que sine complexione dicuntur, significare substantiam aut quantum, &c.* & significare sit proprium vocum & conceptuum, signum est quod voces certo sensu verē prædicentur; sed nō prædicantur ut quod & secundum entitatem, ut vidimus, ergo ut quo, secundum denominationem & significationem.

LXXXV. Vrgebis, numquam prædicatur eadem vox vel conceptus de pluribus, etiam ut quo, ergo solutio nulla: probatur antecedens saltem quod vocem, quia cūm vox sit sonus transiens, non potest poni in pluribus propositionibus, quod requiritur, ut vox possit prædicari de pluribus ut quo, ergo, &c.

LXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens, numquam prædicatur eadem vox vel conceptus secundum entitatem de pluribus, etiam ut quo, & secundum denominationem, concedo ant. quia id non requiritur, ut patet ex dubio sequenti: non prædicatur eadē secundum denominationem, nego ant. quia licet eadem numero vox, cūm sit sonus transiens, nō possit secundū entitatē naturaliter poni in pluribus propositionibus vocalibus, & cōsequenter non possit eadē secundū entitatē prædicari de multis, potest tamen eadē secundum denominationem: potest enim denominare ea, quae in diversis propositionibus ponuntur, quod sufficit; nec aliter fit in prædicatione natura Vniversalis de inferioribus; nam illa, quae prædicatur, numquam est eadem secundum entitatem ex parte objecti; quia ex parte objecti, non datur una secundum entitatem natura communicabilis multis; sed eadem secundum esse denominatum & ex parte actus confusi duntur. Ex his

LXXXVII. Colliges 1° voces & conceptus optimè dici genera, species, differentias, &c. ut quo & secundum denominare, licet ut quod & secundum entitatem tales dici non possint.

LXXXVIII. Colliges 2° contrā plerosque Nominalium, dici non posse, voces & conceptus ita esse Vniversalis, ut solae voces, &c. sine Vniversalibus, & nō res; nam numquam verē de multis affirmantur ratione sua entitatis, sed ratione sua denominationis, quae non solas voces & conceptus denominantes afficit, sed & res denominatas; quod fortē movit Anselmum lib de Incarn. Verbi cap. 2. ad dicendum; sunt commonendi illi utique nostrī temporis Dialectici, inī Dialectice Heretici, qui quidem, non nisi statim vocis putant esse Vniversalis substantias.

RESOLVATIO III.

LXXXIX. **D**ico 3°, cum Realibus, etiam res seu naturae reales sunt Vniversalis formaliter in predicando ut denominatae à præcione Vniversalificante.

LXXX. Probatur, quia juxta Aristotelem suprà, Vniversalis est unum aptum prædicari sive affirmari de multis; sed res ut sic sunt aptae affirmari de multis ut quod, ergo, &c. probatur minor; quia denominatum sive significatum hujus vocis homo verē affirmatur de Petro, Paulo, &c.

LXXXI. Confirmatur 1°, debet assignari aliquod Vniversalis aptum affirmari de multis ut quod: sed nec voces, nec conceptus secundum entitatem sunt

tales, ut vidimus suprà n. 83. nec est aliud assignabile, quām res ut sic, ergo, &c. Probatur major, quia solum Vniversalis ut quod est propriè Vniversalis, & Vniversalis ut quo nō nisi impropriè & instrumentaliter, ergo, &c.

LXXXII. Confirmatur 2°, ex Aristotele cap. de substant. Eorum quae de subiecto dicuntur, necesse enim & nomen, & rationem, id est, naturam sive nominis substantiam, ut à simili constat ex definitionibus univocorum & aequivocorum) de subiecto predicari, nomen quidē ut quo juxta Resolutionē 1^{am}; rationem verò ut quod juxta hanc Resolutionem. Item ex eodem cap. 5. de interpret. ubi si habet, Quoniam autem rerum alia sunt Vniversalis, alia singulares, ergo, &c.

LXXXIII. Objicies 1°, Vniversalis debet esse unum & multa in eadem ratione, sed res non possunt esse tales, ergo, &c.

LXXXIV. Respondeo distinguendo minorem: sed res nō possunt esse unum unitate intrinsecā & numerali, & multa multitudine intrinsecā & numerali, concedo minorem; id enim contradictionē repugnat, ut patet: non possunt esse unum unitate extrinsecā & præcisionis denominantis, & multa multitudine intrinsecā & numerali, nego minorem: quia in eo nulla contradictionē.

LXXXV. Instabis, illa unitas extrinsecā non est rei, sed conceptus, ergo res ratione illius non erunt unum, ac per consequens, nec quidquam Vniversalis.

LXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens: illa unitas non est rei denominativē extrinsecā & separabiliter, nego assumptum; hoc autem ad Vniversalis sufficit: intrinsecā & inseparabiliter, concedo assumptum; neque hoc ad Vniversalis necessarium est.

LXXXVII. Objicies 2° passim dicitur prædicatum propositionis sumi distributivē, determinatē, &c. non licere procedere à non distributo ad distributum ex parte prædicati: prædicatum sumi aequivocē, &c. sed hæc convenient solis vocibus, ergo, &c.

LXXXVIII. Respondeo distinguendo minorem: sed hæc convenient solis vocibus ut quo, & secundum denominare, concedo; ut quod & secundū denominari nego, ut antē: acceptio enim illæ non sunt materiales, sed formales.

DUBIVM VI.

Per quam præcisionem Natura fiat Vniversalis formaliter.

LXXXIX. **A**ntē Resolutionem, ad majorem distinctionem oppositę Sententia, (quæ aliqui satis obscura est) & clariorē illius refutationem, Suppono, præcisionem ab Authoribus dividi in formalem & objectivam, juxta dicta Dub. 4°. Hoc supposito sit

RESOLVATIO I.

c. **D**ico 1°, Natura non fit Vniversalis formaliter per præcisionē objectivam. Est contrā Thomistas & è Societate plurimos.

c. Probatur, quia hæc sententia supponit dari præcisiones objectivas, quas suprà implicare ostēdimus, ergo, &c.

Confirmatur à fortiori ex conclusione sequenti.

RESOLVATIO II.

RESOLUTIO III.

cii. **D**ico 2° etiam gratis concessso, quod dentur præcisiones objectivæ, natura non fit Universalis per præcisionem objectivam. Est contrà Thomistas, Suarez, præsertim disp. 6. Metaph. Sect. 3. & 5. Conimbricenses, Rubium, Comptonum, &c.

ciii. Probatur 1° quia gratis concessis præcisionibus objectivis Naturæ humanæ à Petreitate, & naturæ humanæ à Pauleitate, non statim sequitur à Petro & Paulo posse præscindi naturam objectivam unam; de Petro & Paulo univoce prædicabilem, illisque realiter identificatam, quæ ad Universale concurrent, ergo &c.

civ. Probatur assumptum pro 1° parte, quia natura objectivæ una, debet esse intrinsecæ & ex parte objecti, prout objectum condit inguitur contra actum, una, ut Tract. præcedenti contrà Thomistas probatum est; & alioqui non est nisi una omnino extrinsecæ, & ex parte actus, ut patet; neque alioqui, dum per præcisionem natura concipiatur sive hæcceitatibus, ly sive se teneret præcisive ex parte objecti; sed ex parte solius actus præsidentis, ut contendimus; atqui, etiam gratis concessis præcisionibus objectivis naturæ humanæ à Petreitate & naturæ humanæ à Pauleitate, illæ duæ naturæ per præcisionem formalem non sunt intrinsecæ & ex parte objecti, prout objectum condit inguitur contra actum, una; quia præcisio intellectualis nihil mutat in te objectivæ: ergo &c. si vero dicas, fuisse unam objectivæ ante præcisionem; semper fuerit & erit una objectivæ; quia nihil objectivæ indistinctum potest plurificari per aliquid objectivæ à se distinctum; quia idem manens, semper manet idem: id autem est ponere Universale à parte rei, ergo, &c.

cv. Nec dicat P. Comptonus Logic. Disp. 30. Sect. 6° unitatem naturæ Universalis non fieri, illi quidpiam appingendo, sed solum aliquid naturæ intrinsecum præcisivæ intentionaliter, sive per actum præcisivum, tollendo: quia revera non satis intelligitur, quid sit aliquid naturæ intrinsecum præcisivæ intentionaliter tollere: vel enim supponit in natura aliquid & aliquid intrinsecum, vel non? et si primum detur, quandoquidem id, quod est intrinsecum uni, non sit intrinsecum alteri, ut patet, non dabit unitatem intrinsecam communem multis: si secundum, vel nobiscum loquitur, vel non satis intelligi potest quid velit. Deinde per actum præcisivum tolli aliquid intrinsecum, est per aliquid extrinsecum tolli aliquid intrinsecum, sive per extrinsecum mutari intrinsecæ, quod æquè intelligibile est, ac mutari extrinsecæ, esse mutari intrinsecæ.

cvi. Probatur assumptum pro 2° parte, quia natura objectivæ una de Petro & Paulo verè & univocè affirmabilis, debet esse objectivæ Petrus & Paulus: atqui nihil est objectivæ Petrus & Paulus, magis quam Petrus & Paulus sint intrinsecæ unum, quod inde sequeretur, quia *Quæcumque sunt eadem unius tertio intrinsecæ, sunt eadem inter se intrinsecæ.* ergo &c.

cvi. Probatur assumptum pro 3° parte, quia omnis identificatio per mentem, sive vera & univoca affirmatio unius de alio, presupponit identitatem realem prædicati cum subiecto; *Ab eo enim, quod res est, juxta Arist. affirmatio est vera & univoca, alioqui vera & univoca esse posset affirmatio Petrus est*

Bucephalus; arbor est Bucephalus. ergo, &c.

cvi. Confirmatur, etiam gratis datis præcisionibus objectivis, natura post præcisionem objectivam est objectivæ totuplex, quotuplex erat antè; atqui antè erat totuplex, quotuplicis individua, ergo & post; ac proinde illa ut objectivæ præcisa, non potest esse una unitate Universalis. Consequuntia & minor patent: probatur major; quia præcisiónis mentalis superveniens nihil mutat objectivæ, ut Tract. præcedenti probatum est; & aliundè non mutatur, ergo, &c.

cix. Objicies fortè 1° si gratis concedantur præcisiones objectivæ, necessariò admittenda est unitas naturæ Universalis objectivæ ab individuis præcisa, ergo, &c. Probatur assumptum, quia sicut natura potest objectivæ præscindi ab hæcceitate hujus individui, sic scilicet ut natura concipiatur, non concepta hæcceitate (puta præcisivæ & non negativæ, quia sic Petrus concipiatur ut homo; ut tamen negari non possit esse hic homo) ita potest objectivæ præscindi ab hæcceitatibus plurium individuorum; quo casu non est ratio, cur minus habeat unitatem objectivam naturæ Universalis, quam natura secundum nostram sententiam à Petro & Paulo præcisa, ergo, &c.

cx. Respondeo negando assumptum; ad ejus probationem, Respondeo esse disparitatem in eo, quod in nostra sententia unitas naturæ Universalis, fit omnino objecto extrinseca, prout extrinsecum opponitur intrinseco, & formalis prout formale opponitur objectivo: in illa autem sententia unitas naturæ Universalis debet esse intrinseca, saltem præcisivæ, & non negativæ; intelligi vero non potest, quid sit illa unitas naturæ Universalis intrinseca præcisivæ, & non negativæ, prout condit inguitur contrà purè extrinsecam & formalem (quam nostra sententia adstruit) præter unitatem formalem Scotisticam, antè intellectum, sive ex natura rei à singularibus distinctam, quam dubio 4° Resolut. 2° contrà Scotistas rejecimus, & ab Universalis rejiciendam ostendimus.

cxi. Objicies 2° ex P. Comptono Log. disp. 30, Sect. 4° objectum actus Universalis cantans est natura abstracta à differentiis individuantibus; sed natura sic concepta est indistincta, ergo una.

cxii. Confirmatur ex eodem ibidem Sect. 6. natura, in qua nulla relucet diversitas, non est respectu intellectus multiplex, aut diversa; sed admissis præcisionibus objectivis, nulla in natura humana relucet diversitas, cum actus abstrahens præscindat intentionaliter naturam ab omni differentia, ergo in natura præcisa, nulla relucet diversitas. Ita ille, quibus subdit, *Admissis præcisionibus, non video quid horum negari posse.*

cxiii. Respondeo distinguendo minorem, sed natura sic concepta est indistincta ex parte objecti, sive objectivæ, nego minorē; quia licet ex eo quod gratis cōcedamus præcisiones objectivas in eodem individuo, natura sit indistincta ex parte unius individui & ut unius individui; non ideo tamen est indistincta ex parte plurium individuorum, & ut plurimum individuorum, prout esse deberet, ut quidpiam contra nostram Resolutionem obtineretur. Imò contra illam nil obtinetur per hoc quod demus naturam Petri esse objectivæ distinctam à Petreitate, & naturam Pauli à Pauleitate; quia cum eo stat, quod sint duæ naturæ inter se objectivæ & realiter sine ulla unitate communis distinctæ. Quod autem

autem Doctissimi PP. Complutenses Log. Disp. 3. q. 3. n. 29. docent naturas illas non esse formaliter divisas, sed materialiter tantum, numericè & realiter, nil obstat: quia, licet dici possent formaliter negativè indivisæ ex parte objecti, dici tamen non possunt formaliter positivè indivisæ ex parte objecti, quæ indivisio requiritur, ad hoc ut natura sit Universali per præcisionem objectivam, prout condistinguit contra formalem Nominalium. Ex parte actus, five formaliter abstractione omnino extrinsecæ objecto, concedo minorem: abstractione enim duas naturas attingit, sed ita confusæ, ut non distinguat, an sint duas, vel una.

cxv. Ad Confirmationem, Respondeo, transeat totum, quia non idèo natura statim est unac omnis multis, ut patebit Dub. 8°, sed quod in ea non relucat diversitas, sed tantum sequitur, quod non sit hæc. Deinde quero, an ly *nulla diversitas* se teneat ex parte actus; an ex parte objecti, ut contrà actum distinguitur. Si 1um, unitas non est objectiva; si 2um, unitas esse debet intrinsecæ & intrinsecæ communis multis, quod impugnamus.

RESOLUTIO III.

cxv. **D**ico 3°. natura sit Universali per abstractionem, seu præcisionem formalem.

cxvi. Probatur 1°. Refutatione oppositarum sententiarum.

cxvii. Probatur 2°: quia per illam præcisionem formalem habetur totum, quod ad Universale requiritur, unitas scilicet per intellectum, de qua dubio sequenti, & multitudine à parte rei.

D V B I V M V I I.

Quam unitatem habeat Natura Universali.

Antè Resolutionem Suppono 1°. omnes, qui asserunt distinctionem naturæ à singularibus objectivam formalem, prout opponitur fundamentali objectiva, partim esse intrinsecam formalitatibus, quæ post intellectu formaliter objectivè distingui dicuntur, & partim extrinsecam ratione actus distinguunt, quem connotat, & essentialiter in obliquo importat; consequenter afferere debere, unitatem naturæ Universali objectivam formalem prout opponitur fundamentali objectiva, partim esse naturæ Universali intrinsecam, partim extrinsecam, ratione actus confundentis multa per modum unius, quem connotat, & essentialiter in obliquo importat. Sequela tenet à pari.

cixix. Suppono 2°. omnes alios, qui dicunt distinctionem naturæ à singularibus objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ in ordine ad connotatum extrinsecum, actum scilicet distinguente, sic nempe, ut antè hunc actum, sit quidem tota intrinseca illis secundum entitatem, non verò secundum formalitatem five denominationem præcisè distinctionis objectiva; similiter dicere debere unitatem naturæ Universali objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ Universali, in ordine ad connotatum extrinsecum, actum scilicet confundentis multa per

R. P. Francisci Bone Spei Logica.

modum unius, sic nempe, ut antè hunc actum, sit quidem tota intrinseca naturæ Universali secundum formalitatem, non verò secundum formalitatem, seu denominationem præcisè unitatis objectivæ. Sequela tenet à pari.

cxx. Suppono 3°. Plerosque Thomistæ, qui volunt distinctionem objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam formalitatibus objectivè distinctis per resultantiam post actum objectivè distinguente; eodem modo velle debere, unitatem naturæ Universali formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ Universali per resultantiam post præcisionem objectivam. Sequela etiam tenet à pari. His suppositis, sit

RESOLUTIO I.

cxxi. **D**ico 1°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, natura Universali non habet unitatem objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, partim sibi intrinsecam, & partim extrinsecam, ratione actus intellectus confundentis multa per modum unius, quæ connotat, & essentialiter in obliquo importat.

cxxii. Probatur 1°: quia, ut patet ex Refol. 2° dubii præcedentis, præcisiones objectivæ ad tam unitatem nihil juvant, & Universali unitas, quæ parte intrinseca naturæ Universali, five objecto conceptus Universali significantis, satis improbatur ex ibidem dictis, ergo, &c.

cxxiii. Probatur 2°: quia illa unitas, quæ parte intrinseca, deberet esse realiter eadem cum Petro, Paulo & ceteris individuis humanis; sed hoc dici non potest, ergo, &c. Probatur major, quia deberet posse affirmari de Petro, Paulo, &c. nihil verò potest affirmari de alio, quod non est realiter idem cum illo. Probatur minor; quia, cum illa unitas sit indivisibilis, jam Petrus, Paulus, &c. includerent aliquid idem realiter, ac per consequens ad quæ realiter non distinguenter, contrà experientiam.

cxxiv. Respondebis, illam unitatem objectivam esse objectivè tantum indivisibilem, realiter verò divisam in Petrum, Paulum & cetera individua humana. Sed

cxxv. Contra 1°. si objectivè una & realiter divisa, ergo idem est objectivè unum & objectivè multa, quia realiter multa sunt objectivè multa; contradictione autem repugnat, idem esse objectivè unum & objectivè multa.

cxxvi. Contra 2°. ly *unitas objectivè indivisibilis*, quæ parte intrinseca, dicit aliquid intrinsecè distinctum à Petro, Paulo, &c. in quos est realiter divisa, vel non?

cxxvii. Si prius, sequitur 1° antè præcisionem, in Petro v. g. esse duo intrinsecè distincta, & per consequens distinctionem Scotisticam medium inter illa, ac proinde realem, de qua supra Tract. 1°. Disp. 2. Dub. 5°. Sequitur 2°: idem ens objectivè indivisibile esse intrinsecè unum objectivè, & intrinsecè multa objectivè. Sequela patent, quia intellectus noster five ipsius præcisio, utpote rei omnino, extrinseca, nihil mutat in re intrinsecè; & si aliquid mutaret in re intrinsecè, sequeretur non tantum mutare intrinsecè objectivè, sed intrinsecè realiter; quia hoc, quod mutaret, quæ parte intrinsecum inciperet esse, &

F antea

antè non fuisset, objectivè intrinsecè distinctum, in re autem illa unitas esset ens intrinsecè unum objectivè, ut supponitur, & intrinsecè multa objectivè, utpote realiter multa.

cxxxvii. Si posterius, five si nihil dicat intrinsecè distinctum à Petro, Paulo, &c. ergò vel Petrus, Paulus, &c. sunt realiter idem, vel unitas objectiva formalis prout opponitur fundamentali, quā parte intrinseca, est multiplex, non secus ac Petrus, Paulus, &c. ac per consequens, quā parte intrinseca, non est formalis objectiva unitas, sed multiplicitas; neque sic proinde, unitas formalis naturæ Universalis ut unitas formalis, est partim intrinseca, sed tota extrinseca ex parte actus, ut infra docebimus.

cxxxix. Dixi etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ; quia illis negatis, omnino evidens est unitatem naturæ Universalis esse omnino extrinsecam, & se teneat ex parte solius præcisionis formalis.

RESOLUTIO II.

cxxx. **D**ico 2°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, naturæ Universalis non habet unitatem formalem prout opponitur fundamentali, totam intrinsecam naturæ Universalis, sive objecto conceptus Universalitatis, in ordine ad connotatum extrinsecum, conceptum scilicet Universalitatem; sic ut antè hunc conceptum sit quidem secundum totam entitatem, non verò secundum formalitatem unitatis objectivæ.

cxxxii. Probatur 1°. ut præcedens Resolutio, quia ut patet ex Resolutione 2° dubii præcedentis, præcisiones objectivæ ad talem unitatem nihil junt, & talis unitas, quā parte secundum totam entitatem intrinseca naturæ Universalis, sive objecto conceptus Universalitatis, satis improbat ex ibidem dictis, ergò, &c.

cxxxii. Probatur 2°: quia si unitas naturæ Universalis illi sit tota intrinseca secundum entitatem antè actum extrinsecum præcisionis, quem connotat, etiam erit illi tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ, antè actum extrinsecum præcisionis, quem connotat; sequela est falla secundum ipsos, ergò & id undè sequitur.

cxxxii. Probatur sequela, quia unitas naturæ Universalis non habet per actum extrinsecum præcisionis, quem connotat, quod sit illi naturæ tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ, ergò illud habere debet, quia est naturæ Universalis tota intrinseca secundum entitatem antè actum præcisionis, quem connotat: ergò si tota intrinseca sit secundum entitatem antè actum præcisionis, quem connotat, etiam erit illi tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ antè actum extrinsecum præcisionis, quem connotat; consequentia hæc paret, quia non est undè aliquid illud habere possit: probatur antecedens, quia actus extrinsecus præcisionis est totus extrinsecus naturæ Universalis, ergò unitas naturæ Universalis, non potest per illum habere, quod sit secundum formalitatem unitatis objectivæ tota intrinseca naturæ Universalis.

cxxxiv. Confirmatur hæc consequentia: unitas naturæ Universalis secundum formalitatem unitatis objectivæ, nihil aliud est, quām de-

nominatio formalis unius; sed quā intrinseca, illa non potest, etiam partialiter, haberi, per actum præcisionis, utpote totaliter extrinsecum, ergò, &c.

cxxxv. Respondebis, denominationem formalem unius, non haberi formaliter, five tamquam à forma partiali per actum extrinsecum; sed conditionaliter tamquam à conditione finè quā non. Sed

cxxxvi. Contrà 1°. jam sequitur, unitatem naturæ Universalis formaliter, & secundum formalitatem unitatis objectivæ, distinguere realiter ab unitate naturæ Universalis sumptæ secundum entitatem, quod ipse non admiseris. Probatur sequela, quia secundum formalitatem pendebit ab actu extrinseci præcisionis tamquam à conditione, ut dicis, & secundum entitatem non pendebit, quia sunt contradictiones; illa verò distinguuntur realiter, de quibus affirmantur contradictiones.

cxxxvii. Contrà 2°. denominatio formalis unius nihil aliud est, ut infra probabitur, quā actus confusus & multa, que per illum confusum erant multa, & non erat denominatio formalis; & præcisè posito illo actu confuso ponitur, & ablato tollitur; ergò habetur formaliter, five tamquam à forma sicutem partiali, & non conditionaliter tantum sive tamquam à conditione, per actum præcisionis extrinsecum; ac per consequens non est tota intrinseca. Probatur consequentia, quia in eo consistit formalitas alicuius rei, quo præcisè posito, res ponitur, & quo præcisè ablato, res tollitur.

RESOLUTIO III.

cxxxviii. **D**ico 3°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, naturæ Universalis non habet unitatem formalem prout opponitur fundamentali, totam intrinsecam naturæ Universalis, per resultantiam post præcisionem.

cxxxix. Probatur 1°. quia illa resultantia, vel est ipsa unitas formalis prout opponitur fundamentali? vel est actio quedam illius productiva? neutrum dici potest, ergò, &c. Probatur minor, non 1^{am}, quia cum incipiat esse post præcisionem, & ante non fuerit, jam unitas formalis naturæ Universalis, ut intrinseca naturæ Universalis, à natura Universalis distinguatur intrinsecè realiter, quod suprà totes impugnatum est. Non etiam 2^{am}, quia juxta Aristotalem, *Ad relationem non datur per se motus*, id est, actio. Deinde unitas formalis naturæ Universalis, non secus ac ipsa actio, à natura Universalis realiter (ut dictum est) intrinsecè distinguereur.

cxl. Probatur 2°, quia illa resultantia intrinsecæ unitatis formalis, est omnino superflua; siquidem posita sola abstractione formalis sufficienter habetur, ut sequenti Resolutione patebit; nec unitas formalis habita per resultantiam aptior est ut faciat naturam unam formaliter affirmabilem de multis, quām unitas formalis objectiva præcisionis objectivæ, in qua juxta illam sententiam fundatur, ergò, &c. 2°. pars antecedentis patebit consideranti Resolutionem 4^{am}. & 5^{am}.

cxi. Probatur 3°, quia inde sequeretur, Pe-
trum

trum Roma existentem, & Paulum in Indiis, fieri intrinsecè unum per resultantiam unitatis intrinsecæ, ex eo, quod ego hic existens, ab illis per conceptum confusum naturam humanam abstraham, quod 1° intuitu absurdum validè est, ergo, &c.

RESOLUTIO IV.

CXLII. **D**ico 4°. natura Vniversalis habet unitatem formalem, prout opponitur fundamentali, omnino extrinsecam naturam Vniversalis. Ita Nominales, quos plures è Recentioribus Doctissimi, ut PP. Hurtadus, Arriaga, Oviedus, &c. sequuntur.

CXLIII. Probatur, quia, rejectis aliorum sententis, naturæ Vniversalis unitas non videtur alici modo explicari posse, quam per unitatem conceptus multa per modum unius confundens: sed illa est omnino naturæ Vniversalis extrinseca, non secus ac ipse conceptus; ergo, &c. Probatur major, ex eo præcise quod conceptus confusus, ita in Petrum & Paulum v. g. feratur, ut illos inter se non distinguat, sive ita, ut eorum haecceitates ex parte sua non attingat, sive indistincti, & quid unum sub conceptu; quia ut sic non attinguntur haecceitates, quibus sub conceptu erant distincti, & multa; nec alia unitas requiritur ad hoc, ut natura sit formaliter Vniversalis, in modo omnis alia contradictionem involvit, ut vidimus, vel superfluitatem, ergo, &c.

CXLIV. Confirmatur, non datur Vniversalis ante intellectum, ut satis patet ex Resolutione hac & aliis Dub. 6. præmissis, ergo unitas illius (quandoquidem constet, pluralitatem illius esse ante intellectum) debet esse ab intellectu per conceptum multa per modum unius confundentem, & non per objectivæ præscindentem, ut patet ex tribus primis hujus dubii Resolutionibus.

CXLV. Objicies tamen 1°. ex Patre Comptono Logice Disp. 30. Sect. 2^a, ubi sententiam Arriagæ impugnat. Actus illæ confundens multa per modum unius, non est indistinctio, ergo non denominat objectum indistinctum & unum. Probatur antecedens, quia si Angelus suprà actum istum reflectat, vi illius cognoscet plura, sive, in illo actu cognoscet illum representare unum, duo, &c. & non unum tantum; ergo non est indistinctio.

CXLVI. Confirmatur ex eodem ibidem, si Petrus uno actu tres leones cognoscet, & alio aliis tres; primus actus non erit ita confusus, quin distinguat tres leones, quos attingit, ab aliis tribus, qui ab alio actu distinctè attinguntur; ergo non est indistinctio.

CXLVII. Respondeo distingendo antecedens, actus ille confundens multa per modum unius, non est indistinctio ex parte objecti, concedo antecedens; & ratio est, quia nihil mutat in objecto, & illud est plura individua, ut supponitur: ex parte actus, nego antecedens. Ad probationem autem antecedentis, Respondeo Angelum, sic suprà actum istum reflectentem, ut clarius objecta illius non representent, quam per actum istum represententur, non magis cognitorum plura ex parte actus, quam illa directè cognoscens, licet prout hic, sit cognitorus plura ex parte objecti, ea inter se in actu exerci-

to per modum unius confundendo; quod ultrò concedimus.

Ad confirmationem

CXLVIII. Respondeo, admisso casu assumpti, distingendo sequelam. 1us conceptus non erit ita confusus, quin negativè distinguat tres leones, &c. concedo sequelam; quin positivè eos distinguat, nego sequelam: neque enim illos distinguet, neque confundet positivè; quia illos alios tres, à quibus hos distinguit, non attinget; distinctio autem est inter duo extrema. Numquid distinctius (inquit idem Pater Comptonus) illos tres agnoscit, quam si simul alios tres confundet? si vero distinctius, ergo distinguit. Respondeo, hoc quidem sensu distinctius, quod hos tres modò cum illis tribus positivè non confundat, quod tunc faceret; nulla tamen ratione distinctius, quod hos tres positivè ab illis tribus distinguat, quod intendit Pater Comptonus, nè alioqui frustrè contendat. Numquid (querit ulterius) Angelus videt, quomodo illi duo actus ex parte objecti differant? Respondeo non videre, si objecta clarissima non videat, quam per illos actus à directè cognoscente cognoscantur; quia, ut dixi, illi duo actus, ita objecta sua attingunt, ut illa inter se, nec positivè distinguant, nec positivè confundant, sed negativè tantum. Quomodo igitur (denique inquit) si loco primi actus representantis tres illos leones A. B. C. substituatur alius, qui representet leones A. B. F. Angelus adverteret mutationem in leone C. factam, nisi actus primus attigerit distinctè leonem C. ut tales? Respondeo, quod Angelus adverteret quidem mutationem actus, sed talem mutationem in leone C. factam non adverteret; quia sic per actum, vel potius in actu substituere leonem F. cognoscit, ut illum à leone C. nec positivè distinguat, nec cum eo positivè confundat; sed negativè tantum: quomodo etiam leo C. à primo actu attingitur, sic nempe, ut illum à leone F. nec positivè distinguat, nec cum eo positivè confundat; quod autem neutro istorum modo attigit, non attigit; quod non attigit, mutatum esse non adverbit. Vnde tota distinctio, quam adverteret Angelus, non erit ex parte objectorum, sed ex parte actu, qui, mutato objecto, etiam confusissimè representato, mutantur, ob mutatum respectum transcendentalis; & sic corruit tota impugnatio Patris Comptoni; nam alia, quam sumit ab absurdo, quod inde sequitur, videlicet, per visum fieri posse Vniversalis, infra, esse absurdum ostendit.

CXLIX. Objicies 2°, non est undè præcisio formalis sive conceptus multa per modum unius confundens det unitatem naturæ Vniversalis, magis quam singularitatem, vitalitatem, &c. sed hanc non dat; ergo neque illam.

Pro resolutione hujus argumenti,

CXLI. Adverte 1°, cujuslibet cognitionis, tanta sensibilis, quam spiritualis, duplicit generis esse proprietates: aliquæ enim sunt, quæ sequuntur propriam ejus naturam, id est modum essendi, ut esse vitale, singulare, qualitatem sensibilem, spiritualem, &c. aliquæ vero, quæ proprietatem, id est, modum operandi, sive cognoscendi, representandi, &c. objectum, ut denominatio-

tiones vissi, taeti, cogniti, praescisi, Universalis, unius per intellectum, &c. & haec tribuntur objectis, ut patebit attendenti modum loquendi communem; non item illae, quia cognitioni convenient secundum se, & praesciso respectu ad objectum. Hinc

CLT. Adverte 2o. præcisionem formalem esse unificantem & Universalificantem, ut quo, secundum modum suum cognoscendi; non vero secundum se, & secundum modum essendi, propter rationem datum. His præmissis, ad objectum.

CLII. Respondeo distinguendo majorem, non est unde præscio formalis, &c. considerata secundum se & modum essendi, det unitatem naturæ Universalis, magis, quam singularitatem, vitalitatem, &c. concedo majorem; nec mirum, quia ut sic, nec est unifica, nec universalificans: considerata secundum modum cognoscendi; nego majorem: & haec conformiter ad D. Thomam Opusc. 55o, ubi de cognitione unificantre & universalificantre, sive de Universalitate, sic loquitur. *Est enim in solo intellectu singularis, & est Universalis in quantum haber rationem unius forme ad omnia individua, que sunt extra animam, prout equaliter est similitudo omnium.* Item Opusc. 56o. *Universalis est plura in quantum in pluribus est, & unum in cognitione.* Vnde ulterius patet, R. Patrem Comptonum Log. Disp. 30. Section. 1. ad hanc nostram distinctionem non attendisse, dum objicit: unitas, secundum hos Autores, est solus actus intellectus denominans singularia unum, ergo ille actus, si objectum cognoscatur unum, sese cognoscatur & pro objecto habeat, necesse est: duplex enim (ad quod non attendit) est unitas, alia conceptus Universalificantis correspondens conceptum secundum se, & entitatem suam: alia natura Universalis correspondens conceptui secundum ejus modum operandi; illa quidem est conceptus denominans, &c. sed haec solum est objectum, denominatum tamen à conceptu Universalificanti spe-
cato secundum operandi modum: unde patet ad antecedens argumentum P. Comptoni ad consequentiam autem Respondeo, actum Universalificantem non cognoscere objectum ut unum in actu signato & secundum se, quomodo unus est; sed in actu exercito sui secundum modum operandi spectati, quomodo unificans est.

CLIII. Objicies 3o. intellectus per præcisionem non concipit plura ut plura, sed plura ut unum; ergo præcindit unitatem objectivam a singularibus, & consequenter natura Universalis habet unitatem, partim saltem intrinsecam, & non totam extrinsecam.

CLIV. Confirmatur, natura ut concepta actu Universalificantre est Universalis, ergo ut sic non dicit plura ut plura; quia haec non sunt Universalia: ergo dicit plura ut unum objectivæ.

CLV. Respondeo distinguendo antecedens duobus modis: 1o. non concipit plura ut plura ex parte objecti, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra objectum, nego antecedens; nam objectum recipit est plura, licet confusè cognitæ non concipit plura ut plura ex parte conceptus, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra modum operandi conceptus, quo multa per modum unius concipit, & inter se confundit, nego antecedens. 2o non concipit plura ut plura in actu signato, id est, ex parte objecti, nego

antecedens: non concipit plura ut plura in actu exercito, id est, non ita concipit plura, ut dum conceptus exercetur circa illa, plura faciat, concedo antecedens: nec mirum, quia, ut diximus, facit unum ex parte sua, ac proinde omnino extrinsecè unum.

Ad confirmationem

CLVI. Respondeo distinguendo consequens, ut antè; natura Universalis ut sic non dicit plura ut plura in actu signato & ex parte objecti, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra objectum, nego consequentiam: in actu exercito & ex parte conceptus, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra modum operandi conceptus, quo multa per modum unius concipit & inter se confundit, concedo consequentiam: ergo dicit plura ut unum objectivæ, nego consequentiam; ratio patet ex dictis.

CLVII. Objicies 4o. natura Universalis vi unitatis, quam habet, debet esse apta identificari tota multis realiter distinctis; sed talem aptitudinem habere non potest vi unitatis formalis omnino extrinsecæ; ergo illam habere debet, vi unitatis objectivæ, partim saltem intrinsecæ. Consequentia patet, probatur minor, quia illa, ut potest omnino extrinsecæ illis multis, est ab illis realiter distincta; sed natura Universalis non potest esse apta identificari realiter distinctis vi entis ab ab illis realiter distincti; nam sicut realiter distincta nequeunt de se invicem affirmari; ita nec dare possunt affirmari de realiter distinctis: ergo, &c.

CLVIII. Respondeo negando minorem, ad ejus probationem, concessa majore, distinguo minorem; sed natura Universalis non potest esse apta identificari realiter distinctis vi entis ab illis realiter distincti, si identificatio fiat ex parte solius intellectus potentia realiter ab illis distincta, nego minorem; si identificatio fiat ex parte objecti & realiter distinctorum, concedo minorem; verum identificatio naturæ Universalis multis realiter distinctis, non fit ex parte objecti; nam sicut natura non est una ex parte objecti; ita nec ex parte objecti ut una identificatur multis realiter distinctis, sed ex parte intellectus tantum, ex parte cuius solius est una: quando enim affirmatur homo de Petro, hoc modo, *Petrus est homo*; ex parte objecti affirmatur *Petrus de Petro*, hoc modo, *Petrus est Petrus*; ratio est, quia ly homo ex parte objecti, nihil aliud est, quam omnia individua humana, & per copulam sive contractionem determinatur ut potius pro Petro, quam pro aliis in illa propositione accipiatur; si tamen ut ex parte conceptus confusi, prout præcise tendit in prædicatum hujus propositionis, *Petrus est homo*, non affirmetur *Petrus de Petro*, sed natura Universalis & una omnium individuorum humanorum, pro quo vide infra Disp. 3o. Dub. 4.

CLIX. Nec dicas, ergo ex parte conceptus confusi, prout præcise tendit in prædicatum hujus propositionis, *Petrus est homo*, haec propositio, *Petrus est homo*, non minus est falsa, quam haec, *Petrus est natura Universalis & una omnium individuorum humanorum*: negatur enim consequentia, quia sicut solum prædicatum non est proposition, ita nec conceptus confusus, prout præcise tendit in prædicatum ut à subjecto distinctum, est proposition, ac proinde ex parte ipsius prout præcise tendit

tendit in prædicatum, propositio hæc, *Petrus est homo*, non potest esse falsa; quia ut sic totam præpositionem non attingit; sed solum terminum sive prædicatum, in quo nulla est veritas aut falsitas propositionalis.

CLX. Objicies 5°. conceptus distinctus; vel potius dividens naturam Vniveralem, sive unum in multa, attingit multa intrinsecè objectivè; ergo è contrà conceptus confusus, vel potius unius naturam Vniveralem sive multa in unum, attingit unum intrinsecè objectivè; probatur consequentia, quia oppositorum opposita est ratio.

CLXI. Respondeo negando consequentiam, est enim disparitas, quod unum formaliter ex parte actus sit reipsa intrinsecè objectivè & realiter multa, quæ nullà ratione possunt fieri unum intrinsecè objectivè & realiter, benè extrinsecè, ut sèpè Dubiis præcedentibus probatum est: ad probationem verò consequentia, Respondeo oppositorum non esse quoad omnia oppositam rationem; etenim conceptus ille dividens, ab uniente solum distinguitur, quod destruit unitatem formalem, hic verò ponat.

D V B I V M V I I I .

An Natura Physicè multiplicabilis abstracta ab uno individuo Physico tantum, sit Vniuersalis & prædicabilis de aliis individuis Physicis.

R E S O L U T I O .

CLXII. Dico contrà PP. Hurtadum Disputatione 5. Metaph. Sectione 9. & Smigletium Disp. 4.9.4. & quosdam alios, natura etiæ Physicè multiplicabilis, sive cuius realiter existunt, vel realiter existere possunt plura individua, formaliter præcisa ab uno individuo tantum, non est de aliis individuis Physicis à quibus abstracta non est, prædicabilis, & respectu eorum Vniuersalis.

CLXIII. Probatur, quia natura Vniuersalis prædicabilis de multis individuis Physicis debet esse una ex parte præcisionis formalis & multa realiter sive ex parte objecti, ut patet: atqui natura formaliter præcisa ab uno tantum individuo, Petro v. g. non est multa realiter sive ex parte objecti magis quam Petrus, licet sit una ex parte præcisionis formalis, ergo, &c.

CLXIV. Confirmatur; natura ab uno individuo Physico tantum formaliter præcisa, tantum potest de uno individuo Physico affirmari, ergo non est Vniuersalis prædicabilis de multis individuis Physicis; consequentia patet: probatur antecedens; quia sicut natura formaliter præcisa non est eadem realiter, nisi cum eo à quo formaliter præscinditur (nam præciso formalis non dat, nec tollit reali identitatem:) ita ab uno tantum formaliter præcisa, potest de uno tantum affirmari, licet sit una formaliter ex parte actus; quia præter hanc unitatem requiriuntur multiplicitas ex parte objecti, quæ tunc non habetur.

CLXV. Objicies tamen, natura abstracta ab uno individuo cognoscitur sive omni singularitate, ergo abstracta ab omnibus individuis. Probatur

consequentia, quia cognosci sive omni singularitate est abstrahi ab omnibus individuis, ergo, &c.

CLXVI. Respondeo admissso antecedente, negando consequentiam; ad ejus probationem sumiter nego antecedens; ratio est; quia, cum abstractio formalis sit tantum mentalis, est identificatorum realiter aut unius gradus Metaphysici ab alio à se realiter indistincto abstractio; non verò realiter distinctorum aut unius gradus Physici ab alio à se realiter distincto: alioqui, sicut qui conceperet naturam humanam Petri sive Petreitate, conceperet eam sive omni singularitate; ita ficeret naturam Petri de omni ente singulari affirmabilem; nam natura est de eo affirmabilis, à quo abstracta est, nullus tamen id dixerit. Ex his

CLXVII. Colliges naturam à duobus individuis Physicis abstractam, non nisi esse Vniveralem respectu istorum duorum, sive non nisi de illis duobus esse affirmabilem; & consequenter naturam ab uno tantum abstractam, non esse respectu aliorum individuorum Physicorum Vniveralem, sive de illis affirmabilem, cum sit de uno tantum affirmabilem; illam tamen non esse positivè singulariter defectu singularitatis, à qua abstractur, evidens est; undè dici poterit negativè singularis & negativè Vniversalis respectu aliorum individuorum Physicorum; quia non habebit positivam singularitatem.

D V B I V M I X .

Per quam præcisionem formalem natura fiat Vniuersalis formaliter.

CLXVIII. A Ntè Resolutionem Adverte ex PP. Hurtado, Arriaga, Oviedo & alii, præcisionem formalem sive conceptum confusum, quo natura sit Vniveralis, posse esse disjunctivum, ita ut attingat multa individua sub disjunctione vel; aut copulatum, ita ut attingat multa individua sub coniunctione &. Hoc præmisso, sit

R E S O L U T I O I .

CLXIX. Dico r^o. contrà P. Hurtadum, natura non sit Vniveralis per actum confusum disjunctivum sive disjunctivè attingentem plura individua; ita scilicet, ut per conceptum hominis, non attingatur, nisi vel Iohannes, vel Petrus, vel Paulus, &c.

CLXX. Probatur, quia non datur actus disjunctivus, tam confusus ac requiritur ad hoc, ut natura sit Vniveralis, ergo, &c. Probatur antecedens, quia ad hoc, ut natura sit Vniveralis, requiritur actus confusus nullo modo distinguis singula inter se; alioqui ea non ficeret unum: nam attingeret hæcceitates, quæ, ut potest rationes distinctionis, hoc ipso, quod attinguntur, impediunt unum, non secus ac ipsa distinctione: atqui omnis actus disjunctivus attingens disjunctivè singularia, hoc ipso quod disjunctivus est, ea inter se disjungit, ac proinde aliquo modo distinguit, ergo, &c.

CLXXI. Dixi aliquo modo disjungit; quia evidens est actum disjunctivum non ita perfectè

& clare individua inter se distinguere, ut actus tendens in duo singularia, quatenus singularia seorsim & determinat, quod patet ex sequentibus propositionibus, *Petrus non est Paulus, Petrus est vel Paulus, vel Petrus*: magis enim distinguo Petrum à Paulo in illa propositione, quam in hac, *Petrus est vel Paulus, vel Petrus*.

CLXXII. Confirmatur 1°. qui dicit, aliquis homo loquitur, significat se plures homines in individuo cognoscere, ex quibus unum audit loquenter; ergo aliquo modo illos distinguunt inter se; alioqui non diceret unum ex multis loqui, sed omnes confusè, in quantum discernere non posset, an unus, an plures, an omnes loquerentur; ergo, &c.

CLXXIII. Confirmatur 2°, sicut disjunctio objectiva vel est inter distincta; ita actus disjunctivus apprehendit distincta; ac proinde formaliter distinguunt; ergo, &c.

CLXXIV. Confirmatur 3°. frustra requiritur ut actus per quem natura sit universalis, sit disjunctivus confusus, ergo, &c. probatur antecedens, quia ut ex Resolutione 3^a patebit, sufficit confusus plurium ab intellectu confusibilium representativus, ergo, &c.

RESOLUTIO II.

CLXXV. **D**ico 2°. contrà PP. Arriagam, Ovidium & quosdam alios: natura non sit universalis per actum confusum copulativum, sive copulativè attingentem plura individua, ita scilicet, ut per conceptum hominis attingantur & Ioannes, & Petrus, & Paulus, &c.

CLXXVI. Probatur, quia non datur actus copulativus tam confusus, ac requiritur ad hoc, ut natura sit universalis, ergo, &c. probatur antecedens, quia ad hoc, ut natura sit universalis, requiritur actus confusus nullo modo distinguens singularia inter se, alioqui non faceret unum: sed omnis actus confusus attingens copulativè singularia, hoc ipso, quod copulativus est, ea inter se ut distincta copulat; ac proinde aliquo modo distinguunt; nam ea ut distincta aliter attingere non potest, quod fateri debet P. Ovidius, ut loquatur consequenter, ad ea, quae docet Log. Controv. 3. puncto 5°. num. 17. videlicet per complexum *omnis homo* significari singularia distincta inter se; quia complexum illud ratione signi *omnis* resolvitur form aliter in istud, *hic homo & hic homo & hic homo*.

CLXXVII. Confirmatur 1°: qui dicit, *Petrus Paulus loquitur*, significat se unum hominem in individuo cognoscere, qui loquitur: qui vero dicit, & *Petrus, & Paulus loquitur*, significat se duos homines in individuo cognoscere, qui loquuntur; ergo propter copulativam particulam &, hos distinguunt, & illius defectu, illos confundit; ergo, &c.

CLXXVIII. Confirmatur 2°: sicut copula objectiva & est inter distincta; ita actus copulativus apprehendit distincta; ac proinde formaliter distinguunt; ergo, &c.

CLXXIX. Confirmatur 3°: frustra requiritur ut actus, per quem natura sit universalis, sit copulativus, confusus; ergo, &c. Probatur antecedens, quia, ut ex Resolutione sequenti patebit, sufficit confusus plurium ab intellectu confusibilium representativus, ergo, &c.

CLXXX. Dices in hoc distinguunt actus copula-

tivus confusus ab actu copulativo claro, quod hic plura, quae concipiunt, inter se distinguunt; ille vero confundat: sed ad universale aliud non requiritur, nec actus confusus præcisè aliud præstat, ergo, &c.

CLXXXI. Respondeo negando assumptum; quia si actus copulativus confusus, disjunctivus confusus, & vagus confusus inter se confunderentur; licet enim in eo, quod sunt actus confusus, convenient; in eo tamen, quod sunt talis actus confusus, haud minus inter se differunt, quam actus copulativus distinctus, disjunctivus distinctus, & vagus distinctus; qui tamen etiam in ratione actus distincti inter se convenient. Deinde omnis actus, hoc ipso quod copulativus, aut disjunctivus est, saltem est magis distinctivus, quam confusus præcisè, quia ne quidem confusivè positivè attingit conjunctionem &, aut disjunctionem vel; in eo autem, in quo magis distinctivus & attingens conjunctionem &, aut disjunctionem vel ex parte actus, non dat unitatem ex parte actus; sed ex parte illius pluralitatem retinet; quia conjunction aut disjunctio ex parte actus, est ex parte actus plurium: ut talium unio aut divisio.

RESOLUTIO III.

CLXXXII. **D**ico 3°. natura sit universalis per actum confusum præcisè, id est, nec copulativum; nec disjunctivum plurium ab intellectu confusibilium; ita scilicet ut per conceptum hominis attingantur Ioannes, Petrus, Paulus, &c. sine ulla distinctione eorum inter se ex parte actus confundentis.

CLXXXIII. Probatur conclusio, quia datur talis conceptus confusus (ut vel experientia docet) qui nec sit copulativus, nec disjunctivus, & sufficiat ad faciendum ex multis unum ex parte actus, at proinde naturam universalem, ut solutione argumentorum patebit; ergo, &c.

CLXXXIV. Confirmatur refutatione aliarum sententiarum.

CLXXXV. Objicies tamen 1°. si natura sit universalis per actum confusum plurium ab intellectu confusibilium representativum; si v.g. *homo* sit universalis per hoc, quod Ioannes, Petrus, Paulus, &c. attingantur sine ulla distinctione eorum inter se ex parte actus confundentis, debebunt Ioannes, Petrus, Paulus, &c. sive tota collectio individuum, prædicari de quolibet individuo: sed hoc dicere non potest; ergo, &c. probatur sequela, quia erunt natura universalis; natura vero universalis debet prædicari tota de quolibet; ergo, &c. probatur minor; quia sic realiter distincta deberent affirmari de invicem, quod nullà ratione fieri potest; ergo, &c.

CLXXXVI. Respondent RR.PP. Arriaga, Hurtadus & alii Recentiores, Ioannem, Perrum, Paulum, &c. sive totam collectionem individuum debere prædicari inadæquatè tantum de quolibet individuo: ratio ipsorum est, quia ad prædicacionem naturæ universalis non requiritur ut tota natura universalis prædicetur de quolibet, sed solum ut prædicetur illa natura, que in apprehensione præcedenti judicium prædicans, fuerat universalis. Sed

CLXXXVII. Contrà 1°. in illa apprehensione præcedenti, vel natura universalis fuit apta prædicari adæquatè & tota de quolibet, vel non?

Si

CLXXXVIII. Si prius, dicendum est fuisse & non fuisse aptam prædicari ad æquatè & totam de quolibet, quod implicat: fuisse quidem supponitur; non fuisse probatur, quia aptitudo seu potentia illa ad prædicari ad æquatè & totam, secundum Arriagam, non potest reduci ad a&um, defectu se tenente ex parte naturæ; quia illa non est tota affirmabilis de quolibet; frustrà autem est & nulla potentia, quæ non potest reduci ad actum defectu alicuius se tenentis ex parte potentia. Deinde quæro, quomodo in illa apprehensione præcedenti fuit apta ad æquatè & tota prædicari de quolibet; quandoquidem putent ex a&uatione istius apertitudinis sequi aliquid impossibile, Petrum scilicet affirmari verè de Paulo, & realiter distincta identificari, apto enim sive possibili posito in a&tu, nihil sequitur impossibile, ut vel ipse Arriaga, & alii fateri debent.

CLXXXIX. Si posterius v. g. si fuit tantum apta prædicari inadæquatè & secundum partem; ergò non fuit universalis, magis quām mare respectu hujus & hujus partis mari: quia non fuit apta prædicari, cum sive multiplicatione.

CLXXXX. Contrà 2º dum per ipsos, Vniversalis prædicatur de individualibus, non secundum se totum, sed secundum partem tantum, &c. vel pars Vniversalis sumitur ex parte objecti, vel ex parte intellectus? non ex parte objecti; quia ut sic est hoc singulare, undè Vniversalis non prædicaretur de multis univocè; quia hoc singulare non prædicatur de multis univocè; imò non est Vniversalis, quia hoc singulare non est Vniversalis; si verò ex parte intellectus; supponitur falsum, videlicet vel intellectum Vniversalificantem distinguere partem & partem, cùm sit partem & partem uniens & confundens; vel naturam Vniversalis non esse unam ex parte intellectus, sed plures naturas partiales, quæ, sicut quā plures, non sunt natura Vniversalis; ita quā prædicantur ut plures, numquam prædicatur natura Vniversalis. Deinde cùm dicunt, Vniversalis prædicari secundum partem, vel illa pars est singularis, vel Vniversalis? si singularis, ergò non prædicatur Vniversalis: si Vniversalis, prædicatur secundum unam sive partem tantum, vel secundum totum? si secundum totum, idem nobiscum ab initio dicere debuissent; si secundum partem tantum, vel illa pars est Vniversalis, vel singularis? & sic in infinitum.

CLXXXIX. Respondet paulò aliter P. Comptonus Logic. Disp. 32. Sect. 3º dum ait, in hac propositione, *Petrus est homo*, prædicari naturam humanam secundum se, sive secundum prædicata essentialia hominis, præscindendo ab eo, quod natura humana fit Vniversalis aut singularis, & consequenter illam prædicari totam intensivè, non extensivè. Sed

CLXXXII. Contrà 1º. si natura secundum se non dicat (ut docet) hæccitatem, hujus propositionis, *Petrus est homo*, erit hic sensus, *Hic homo secundum se est homo secundum se non dicens hæccitatem*, quæ si vera sit, etiā hæc erit vera, *Hic homo non est hic homo* (quod nullus admisit) quia homo secundum se non dicens hæccitatem non est hic homo secundum se.

CLXXXIII. Contrà 2º. vel P. Comptonus naturam secundum se considerat quatenus se habet ex parte actus præscindens, vel quatenus se habet ex parte individualium, quia negat contrà Scotitas ens medium antè intellectum? si 1º, est Vniver-

salis; si 2º, est multa individualia, unde ipsi incumbit solvere totum, quod contrà præcitos Authores attulimus. Idem dic de natura tota intensivè undè incidit in ipsorum laqueos (velit, nolit) hic & in fine, scit. citatæ, dum ait, hujus propositionis, *Petrus est homo*, posse esse hunc sensum, *Petrus participat naturam humanam*, quia id idem est quod, *Petrus est homo inadæquatè sumpto homine*; quod a. n. 186. contra Arriagam & alios impugnatum est: quare aliter

CLXXXIV. Respondeo ad objectionem distinguendo antecedens pro 1º. parte, si v. g. *homo* fiat Vniversalis, &c. debebunt Ioannes, Petrus, Paulus, &c. sive debet tota collectio individualium prædicari de quolibet individuali, tota ex parte actus confusi Vniversalificantis, sive quo facti sunt natura Vniversalis, concedo antecedens; nec mirum, quia ex parte illius nulla prorsus est distinctione individualium inter se, omnia enim apparent unum, & natura Vniversalis ut una ex parte illius actus confusi debet de quolibet prædicari ad æquatè & tota; alioquin nullo sensu natura Vniversalis esset apta prædicari de multis cum sive multiplicatione, ut monstratum est: tota ex parte actus verè prædicantis & ex parte objecti, nego antecedens: ratio 1º. partis est, quia actus verè prædicantis debet esse affirmatio æqualis de æquali, & non Vniversalis de singulari, aut magis includentis de minus includente, quod alioquin fieret: ratio verò 2º. partis est, quia, ut tota ex parte objecti, est natura singularis Petri, natura singularis Pauli, &c. undè sicut de Petro tantum potest prædicari natura propria Petri, de Paulo natura propria Pauli, &c. ita natura Vniversalis, ut tota ex parte objecti, non potest prædicari de quolibet: ex quo liquet naturam Vniversalis ex parte actus sive conceptus confusi Vniversalificantis prædicari totam & finè distinctione, prout attingitur tota & finè distinctione; ex parte verè objecti affirmari ut identificatam ei, de quo prædicatur, & ut singularis ac distinctam à ceteris, quibus non est realiter identificata.

CLXXXV. Objicies 2º. actus tendens in aliquid horum objectorum, populus pro gente, omnis homo, aliquis homo, non facit objectum suum Vniversalis; sed ille est actus confusus plurium confusorum representativus, ergò natura non fit Vniversalis per talem actum confusum.

CLXXXVI. Respondeo 1º. distinguendo consequens, ergò natura, cui saltet post conceptum convenienti conditions ad Vniversalis suprà requiri, non fit Vniversalis per talem conceptum confusum, nego consequentiam; cui, etiam post conceptum, aliquæ non convenienti, concedo consequentiam: populus verò pro gente; omnis homo; aliquis homo, sunt de numero hujus: nam populus pro gente etiam post conceptum, non est quid unum: re: omnis homo, & aliquis homo non sunt voces simplices.

CLXXXVII. Respondeo 2º, distinguendo minorem; sed est actus aliqualiter confusus, concedo minorem: confusus quantum requiritur ad hoc, ut natura fiat Vniversalis, nego minorem: actus enim tendens in *populum* pro gente, non potest facere Vniversalis, quia tendit in multa ut multa: tendens in ly *omnis homo*, tendit in individualia copulativè, ac proindè cù distinctione eorum inter se, ut contra seipsum fatetur R. P. Oviedus loco Re-

F. 4. sol.

solut. 2^a n. 176. citato: tendens in ly *aliquis homo*, tendit in individua disjunctivè, ac proindè etiam cum distinctione eorum inter se, quæ distinctione impedit quo minus actus sit tam confusus ac requiritur, ut faciat naturam Universalē, ut supra n. 170. probatum est.

D V B I V M. X.

An prater præcisionem formalem requiratur notitia comparativa ad hoc, ut natura sit proximè, & completem Universalē, sive in essendo, sive in predicando.

A Ntè Resolutionem
cxviii. Adverte 1° notitiam comparativam, sive comparationem esse cognitionem unius cum respectu ad aliud: undè comparatio naturæ Universalis ad multa, est cognitio hominis v.g. cum respectu ad sua inferiora, Petrum scilicet, Paulum, &c. Comparatio autem assignari potest duplex, una simplex, alia composita: simplex est, quæ sit sine affirmatione naturæ Universalis de suis inferioribus; composita, quæ cum affirmatione; ac proindè hæc, est prædicatione naturæ Universalis (saltem materialiter) de inferioribus; non item illa.

clxxxxix. Adverte 2°, R. P. Oviedum Log. Cōtov. 3^a. Pūcto 6°, docere, Universalē Metaphysicū fieri per solam præcisionem formalem; quia Universalē Metaphysicū definit *Vnum aptum inesse multis per simplicem comparationem*: Universalē verò Logicū fieri per præcisionem formalem & comparationem simplicem superadditam; quia Universalē Logicū definit, *Vnum aptum inesse multis per comparationem compositam*; undè vult, præcisionem formalem dare naturæ aptitudinem proximam ad comparationem simplicem, & comparationem simplicem eidem dare aptitudinem ad comparationem compositam, sive prædicationem naturæ Universalis de inferioribus. Coincidit, quod P. Ioannes à S. Thoma, inter Recentiores celebris Thomista, Log. quæst. 3^a. art. 5° dicit, Universalē Metaphysicū fieri per præcisionē absolutam sine ulla comparatione: Logicū verò per illam præcisionem & comparationem simplicem, sive simplicis rationis, id est, relationis, quæ non est prædicationis actualis. Prima ratio ipsius est, quia Metaphysicus naturas sine relationibus; Logicus verò relationes considerat. Secunda, quia præcisio requisita ad Universalē Metaphysicū, non respicit multa tamquam terminum, ad quem natura tendit & ordinatur, sicut Logicū; sed tamquam terminum, à quo natura separatur.

cc. Adverte 3° Thomistas & cum ipsis P. Ariagam Log. Diffp. 3°, communiter defendere naturam positivè solā præcisione, & antè comparationem simplicem illius ad sua inferiora, non esse proximè, positivè & completem Universalē in prædicando, sed remotè dumtaxat, negativè & incompletè: contrà quos sit

R E S O L U T I O I.

cc. **D** Ico 1°, contra P. Oviedum: tam Universalē Logicū, quā Metaphysicū sit per solam præcisionem formalem sine ulla comparatione simplici. ita Durandus in 1°. diff. 3.

p. 2° q. 5. ad 2um, & in 2um, diff. 3. q. 7. Toletus Universalium q. 2. Videtur etiam D. Thomæ loco infra citando.

ccii. Probatur 1°, quia, ex dictis Dub. 3°. Universalē Logicū & Metaphysicū solo nomine distinguuntur: sed Metaphysicū secundū ipsum, sit per solam præcisionem formalem, sine ulla comparatione simplici; ergo & Logicū.

cciii. Probatur 2°, quia sine ullo fundamento, & malè dicit Oviedus, Universalē Metaphysicū in eo distinguiri à Logico, quod sit unum aptum inesse multis per comparationem simplicē, Logicū verò per compositam; quia indè sequitur quamlibet causam productivam multorum effectuum, ac proindè Petrum, esse Universalē in essendo, cùm sit aptus inesse multis per simplicem comparationem, id est, per comparationem sui ad multos effectus: ergo, &c.

cciv. Nec dicat Oviedus, se requirere præcisionem formalem, natura à multis ad Universalē Metaphysicū; quia omnino frustra eam requirit, cùm ex una parte natura sit apta inesse multis per simplicem comparationem à parte rei, & antè præcisionem formalem, ut patet; & ex aliâ, ad Universalē Metaphysicū tantum requirat esse aptum inesse multis per simplicem comparationem.

ccv. Probatur 3°, simplex comparatio non dat esse in multis, sed oppositum, videlicet esse extra multa: ergo sine fundamento, & malè dicit Oviedus Universalē Metaphysicū in eo distinguiri à Logico, quod sit unum aptum inesse multis per comparationem simplicem, &c. Sed per præcisionem formalem tale dici debet, iuxta illud D. Thom. Opus. 55. Eadē natura, quæ singularis erat, efficitur postea Universalis, per actionem intellectus deparans ipsam à conditionibus, quæ sunt hic & nunc. Probatur antecedens, quia comparatio simplex sit cum respectu naturæ Universalis ad multa individua, qui respectus necessariò mediare debet inter duo sibi invicem extrinseca, ut constabit ex dicendis de Relatione, quæ est Ordo unius ad aliud; ergo, &c.

Confirmatur ex D. Thom. 1. p. q. 85. art. 2. ad 2um, per totum & loco statim citato.

R E S O L U T I O I I.

ccvi. **D** Ico 2°, contra RR. PP. Complut. Ioannem à San. Thoma, Didacum à Iesu, &c. tam Universalē Logicū, quā Metaphysicū sit per præcisionem absolutam sine ulla comparatione. Probatur 1°, ut antè, quia Universalē Logicū & Metaphysicū solo nomine distinguuntur, sed Metaphysicū secundū ipsos sit per præcisionem absolutam sine ulla comparatione, ergo & Logicū.

ccvii. Probatur 2°, refutatione rationis P. Ioan. &c. quæ tamen parum premunt: itaque ad 1°. Respondeo Logicū rectè considerare naturas ut uno conceptu confusibilis, & à multis abstractibilis; licet eas non consideret ut naturas; quod nec facit Metaphysicus, sed Physicus; 1um verò ad formandum Universalē Metaphysicū sufficit. Deinde non video cur potius Logicus consideret relationes, quā Metaphysicus; nam alii predicamenta in Metaphysica, alii in Logica tractant. Ad 2° Respondeo Universalē Metaphysicū (formaliter scilicet & ut quo) sumptum pro conceptu confuso Universalificante, posse multipliciter considerari,

ut confit ex dictis: ac 1° ut abstractivū & unificum; 2° ut communificum & superiorificum; id enim est ipsi ita proprium, ut sicut unio non potest unire materiam formā, quin uniat formam materie; ita conceptus confusus Vniversalificus facere non potest abstractum & unum ex multis, quin simul faciat commune & superiorius multis: unde licet daremus isti Authori, quod Vniversalē Metaphysicū ut abstractum & unificum non respiciat multa tamquam terminum, ad quem natura tendit & ordinatur, sed tamquam terminum à quo natura separatur; solum sequeretur idem sub diversa consideratione esse Vniversalē Logicū & Metaphysicū; non verò ad Logicū unam cognitionem comparativam requiri, quæ ad Metaphysicū non requiratur, ut docet.

ccvii. Addē tamen præfatum Authorem male docere, Vniversalē Metaphysicū, non respicere multa tamquam terminum, ad quem natura tendit & ordinatur, sed tamquam terminum à quo natura separatur; nam, si hoc verum esset, deberet, contrā te & alios omnes, Vniversalē Metaphysicū definire, unum factum ex multis, sive unum separatum à multis, & non, unum aptum inesse multis, ut patet.

RESOLUTIO III.

ccix. **D**ico 3° contrā Scotistas, Thomistas communiter, Rubium & Arriagā hic: natura, posita solā præcisione, & antè comparationem simplicem ipsius ad sua inferiora, est proximè, positivè & completere Vniversalis in prædicando.

ccx. Probatur, natura, posita solā præcisione, & antè omnē comparationem simplicem ipsius ad sua inferiora, habet sufficientem unitatem, identificabilitatem, superioritatem, communitatē, &c. requisitam ad Vniversalē in prædicando proximè, positivè & completere sumptum, ergo, &c. Probatur antecedens, quia illæ omnes denominatio-nes sunt extrinsecæ, & tamquam à causa formali extrinsecè denominante, à præcisione formalis considerata secundum proprietates, quæ illi convenient, ex modo suo repræsentandi objectum suum, juxta dicta Resol. 4°, Dub. 7°, & hic Resol. 2°, sed illæ denominatio-nes extrinsecæ sunt sufficietes ad Vniversalē in prædicando proximè, positivè & completere sumptum, ergo, &c. Probatur minor solutione objectionis sequentis & refutatione alia-rum sententiarum.

ccxi. Objicies 1°, non potest intellectus prædicare hominem v. g. de Petro & Paulo, vel de Petro potius quam de Bucephalo, nisi prius noverit in conceptu hominis esse inclusos Petrum & paulum tamquam partes potentiales, &c. sed talis cognitio haberi non potest, nisi per comparationem simplicem hominis ad Petrum & paulum, &c. ergo, &c. minor patet, probatur major, quia aliqui non appetunt potius hominem de Petro & Paulo prædicaret, quam de aliis v. g. cane & leone. Ita P. Arriaga loco citato, ergo, &c.

ccxii. Respondeo concedendo majorem & minorem, sed negando consequentiam: nam ex majore & minore solum sequitur, comparationem naturæ Vniversalis ad sua inferiora, præter præcisionem, requiri ex parte intellectus, sive ut intellectus naturam Vniversalē prædicet de multis,

non verò requiri ex parte naturæ Vniversalis, sive ut natura sit apta proximè & positivè ex parte sua prædicari de multis; unde cognitio illa comparativa, non facit naturam proximè prædicabilem de multis, sed intellectum proximè prædicativum naturæ ex parte sua proximè prædicabilis; quod claret in simili: sicut enim negari non potest, me in tenebris esse proximè visibilem, quia ex parte mea nihil mihi deest, ut sim visibilis; eti negari possit, in tenebris objectum esse proximè visibile, defectu illuminationis se tenentis ex parte objecti, quæ toto celo distinguuntur: ita negari non potest, naturam esse proximè prædicabilem de multis posita sola præcisione ante omnē comparationem simplicem, licet negari possit intellectum tunc esse proximè prædicativum illius, defectu comparationis simplicis illius ad inferiora, se tenentis per modum conditionis sive quæ non, ex parte ipsius intellectus prædicantis, & determinantis album ad prædicationem speciei de individuo, ut hoc *Album est album*, aut accidentis de subjecto, ut *parties est albus*. ex his autem corruunt omnia fundamenta R. P. Poncii Log. disp. 3, q. 6.

ccxiii. Objicies 2° ex R. P. Alamanno Log. q. 1. art. 5. Vniversalē formaliter debet concipi ut unum in multis, & nō tantū ut unū de multis: atqui hoc ultimum tantum habetur per abstractionem, & primū non nisi per comparationem, ergo, &c.

ccxiv. Respondeo distinguendo majorem, Vniversalē formaliter in actu signato sive jam factum debet concipi ut unum in multis, concedo majorem: Vniversalē in actu exercito sive quod sit, debet, &c. nego majorem; sufficit enim ad Vniversalē formaliter, quod multa sic concipiuntur, ut in actu exercito conceptus fiant unum; quia hoc præcisè posito, sic est unum de multis, ut sit unum in multis per aptitudinem proximam, utpote proximè aptum illis inesse per affirmationem, quod est esse Vniversalē formaliter, & non tantum fundamentaliter, ut docet Alamanni.

D V B I V M - XI.

An fieri posse Vniversalē formaliter per potentiam animæ ab intellectu distinctam.

Antē Resolutionem ccxv. Suppono 1° hic nō queri, an Deus & Angeli facere possint Vniversalē formaliter, tum quia id imprimis de Deo resolvendum, juxta dicta Tractatu primo Disp. 1°, Dub. 3. tum quia Angeli, ut in se ne quidem cognitione immediatā videntur duo distincta realiter confundere posse; sed rerum essentias qualibet suā cognitione ob suā perspicacitatem distinctè penetrare debere. Dixi, saltem cognitione immediatā, nam cognitione mediata, id est, mediatis cognitionibus necessariis, quas immediata attingunt, verisimilius posse, docent Theologi.

ccxvi. Suppono 2°, hic etiam non queri, aut Dubium non procedere de intellectu, quia intellectum possibilis, id est, per speciem expressam posse illud facere, manifestum est ex hucusque dictis; sed de voluntate, visu, tactu, &c. Dubium hoc à paucis agitatur, re tamen bene examinata difficultius est, quam esse videatur; immo P. Arriaga profundissimus fane Philosophus in ejus resolutione

nc

ne sibi non constare videtur; nam, cùm Disp. 4^a, n. 16. Log. dixisset, *Constat aperiò Universale nec de falso dari, nec dari posse de potentia absoluta independenter ab intellectu*, Disp. 5. num. 41. dicit, *Quare arietror eas, potencias (scilicet voluntatem, visum, &c.) posse in rigore constitutere Universale, etiam praedicabile, ac proinde dicit, dari posse Universale independenter ab intellectu, quod rejicit num. 42. Re intellectu, (id est, attendendo ad id, quod Universale debet fieri à potentia per quam praedicatur, (in quo petit principium.) Dico, cum communi, absolute ab eis potentias non fieri Universale. Hoc præmisso sit*

RESOLUTIO I.

CCXVII. **D**ico 1°, contrà RR. PP. Ariagam, Oviedum, Comptonum & alios, datur Universale formaliter per voluntatem. Ita P. Hurtadus. Disp. 5. Metaph. 5.

CCXVIII. Probatur, quia voluntas potest amare hominem ut sic, sive Petru & Paulu ita confusè, ut in amando non distinguat inter Petrum & Paulum: sed tunc revera facit Universale formaliter, ergo, &c. Probatur minor, quia voluntas per ipsum amorem dat multis unitatem extrinsecam amanti, præter quam, & multa, Universale formaliter nihil requirit, ergo, &c.

CCXIX. Confirmatur, certum est, voluntatem ferri in objectum, eo modo, quo ab intellectu proponitur, sed potest intellectus multa amabilia voluntati proponere per modum unius amabilis; ergo & voluntas fertur in illa multa per modum unius: atque tali actus voluntatis dat multis unitatem extrinsecam voliti; nec aliud ad Universale formaliter requiritur, ergo, &c.

CCXX. Objicies 1°. Universale debet esse praedicabile de multis; sed istud factum à voluntate, non erit praedicabile de multis; ergo, &c. Probatur minor; quia, sicut non est voluntatis praedicare, affirmare, &c. sed intellectus; ita nec est voluntatis dare esse praedicabile, ergo, istud Universale non erit praedicabile de multis.

CCXXI. Respondeo negando minorem, ad ejus probationem Respondeo 1°, esse disparitatem, eo quod sit proprium intellectus affirmare sive praedicare, non vero dare praedicabile; nam Petrus v. g. habet a seipso, quod sit hoc praedicabile de seipso, & homo in sententia Platonis, Scoti, Fonsecæ. Soncinæ & aliorum, habet independenter ab intellectu, quod sit de Petro & Paulo v. g. praedicabilis, non potest tamen nisi per intellectum, in ipsorum sententia, de illis praedicari; neque hoc obstat, quia praedicari non magis est de essentia praedicabilis, quam videri sit de essentia visibilis, in modo eodem modo se habet intellectus ad praedicabile, sicut visus ad visibile. Ex quo

CCXXII. Respondeo 2°, retorquendo argumentum in visum; sicut non est luminis & coloris videre, sed visus; ita nec est luminis aut coloris dare esse visibile? Sequelā isti meritò absurdam reputaris; ergo & hanc tuam; sicut non est voluntatis affirmare sive praedicare, ita nec est voluntatis dare esse praedicabile, meritò absurdam reputaris. Hinc autem

CCXXIII. Confirmo Resolutionem, sicut datur visibile formaliter, in modo & proximè, per aliud, quam per visum, licet videri non detur nisi per visum; ita datur praedicabile formaliter, in modo &

proximè, etiam de multis, per potentiam aliam, quam per intellectum, nempe per potentiam omnem, quae dat multis unitatem, ac proinde per voluntatem, licet praedicari non detur nisi per intellectum.

CCXIV. Objicies tamen 2°, voluntas non facit Universale; sed supponit factum, ergo, &c. Probatur antecedens; quia dum voluntas hominem usurpiat, vel Petrum & Paulum confusè amat, supponit Petrum & Paulum confusè cognitos tamquam unum in ratione amabilis, & ita sibi representatos, ac per consequens Universale factos, ergo presupponit Universale factum; probatur affirmatum, quia voluntas non fertur in incognitum.

CCXXV. Respondeo negando antecedens pro 1° parte, ad 2°, vero illius partem distinguo; voluntas supponit Universale ab intellectu factum, & hoc sensu non facit, concedo antecedens; voluntas supponit Universale à se factum, & hoc sensu non facit, nego antecedens: licet enim, dum intellectus objectum voluntati proponit per cognitionem confusè multa per modum unius amabilis representantem, faciat Universale intellectus; voluntas tamen supervenientis, per actum amoris confusè facit Universale volitionis non factum; inter quae Universalia est hoc discrimen, quod Universale intellectus habeat unitatem extrinsecam intellectus sive cognitionis; Universale vero volitionis unitatem extrinsecam volitionis sive amoris v. g.

CCXXVI. Objicies 3° ex R. P. Oviedo huc, volitione non proponit intellectum suum objectum praedicabile, ergo non facit praedicabile.

CCXXVII. Respondeo, me non satis intelligere, quid importet illud proponit. si enim Oviedus velit, volitionem non facere ut objectum sit proximè praedicabile per intellectum, nego antecedens; nam id non minus facit volitione, quam lumen & color faciat objectum esse proximè visibile per visum: si vero velit volitionem non facere ut intellectus sit naturæ Universali facta per voluntatem proximè praedicativus de suis inferioribus, concedo antecedens; sed sicut ad hoc, ut objectum coloratum & illuminatum sit proximè visibile, impertinens est, quod visus sit ex parte sua proximè, visivus, per apertum videlicet palpebrarum; ita ad hoc ut Universale volitionis sit proximè praedicabile de multis, impertinens est, quod intellectus sit proximè praedicativus per conditiones ex parte sua requiritur: unde, juxta hunc sensum, concebo antecedente, nego consequiam.

RESOLUTIO II.

CCXXVIII. **D**ico 2°, contrà PP. Ariagā, Oviedum, Comptonum & alios; datur Universale formaliter per sensus externos, visum, tactum, &c. Ita P. Hurtadus. Disp. 5. Metaph.

CCXXIX. Probatur ipsa experientia, sicut tangimus duos numeros per modum unius, &c. sed 1° actus dat multis unitatem extrinsecam tactus: 2° unitatem extrinsecam visus, ergo faciunt Universale formaliter; ac per consequens datur Universale formaliter per sensus externos. Probatur consequentia, quia ad Universale formaliter, nihil praeter multitudinem realem & unitatem extrinsecam, quæ per illos habetur, requiritur, ergo, &c.

CCXXX.

ccxxx. Confirmatur à pari, ex voluntate juxta Resolutionem 1^{am}.

ccxxxI. Objicies tamen 1°, cum P. Arriaga loco citato, si per visionem vel intuitum confusum posset fieri Vniversalis, posset & per actum intuitum quantumcumque distinctum & clarum; sed hoc non admittitur, ergo &c. Probatur sequela, quia, quantumcumque distinctus intuitus non distinguit inter hæc cætates; nam qui intuetur aquam quæ movetur, cuius motum non percipit, diversas aquas confundit, & adeò confusè videt, quasi essent una: item qui videt, duas albedines fundam̄ taliter similes, successivè sibi repræsentatas, eas confundit, & dicit esse unam & eamdem, ergo, &c.

ccxxxII. Respondeo negando sequelam, nā ne quidem per quæcumq; actū confusum potest fieri Vniversalis; sed per confusum dumtaxat multorum per modum unius, & non per confusissimum unius tantum, juxta dicta dub. 8°: ad ejus probationem, concedo, in exemplis allatis vñsum non distinguere inter hæc cætates; nego tamen intuitum tunc facere Vniversalis, quia non datur ibi una vñs multarum aquarum aut albedinum realiter, sed dantur tot visiones, quot objecta successivè diversa, etenim vñsus instanti A. attingit partem aquæ sibi presentem per visionem A. instanti B. partem aquæ succedentem per visionem B. distinctam. Idem dicit de albedinibus; vel potius dic, vñsum ab initio clare & distinctè artigilè hæc cætates aquæ ut distinctas à terra & similibus corporibus adjacentibus, quia semper illam ab illis distinxit; licet ejus ubicationes diversas successu motus acquisitas non attingerit, quia in se non sunt visibiles; actus vero non dicitur confusus aut distinctus per hoc, quod res ejusdem naturæ imperceptibiliter, naturaliter aut supernaturaliter, mutatas confundat aut distinguat; sed per hoc, quod res diversa speciei aut naturæ ejusdem, perceptibiliter diversas confundat aut distinguat: alioqui nullos haberemus actus distinctos naturaliter; quia naturaliter inter hæc cætates rerum ejusdem speciei distinguere non possumus.

ccxxxIII. Objicies 2°, ex P. Comptono Log. Disp. 29. Sect. 3°. secundum hanc sententiam, equus aut aliud brutum quocumque facere posset Vniversalis, & secundum eandem sententiam, equus videns confusè colorem, videt colores omnes, qui jam sunt in quæcumque mundi parte, in centro terræ, apud antipodas, &c. nam æquè indistinguat ab illis, ac à cæteris omnibus; quia ita vel ipsis sensibus, & communi Philosophorum Doctrinæ re-

pugnant, ut quivis, vel hoc nomine, ab amplectenda hac sententia deterri debat, ergo, &c.

ccxxxIV. Respondeo concessâ 1° sequelâ, nē gando 2^{am}, quia qui confusè videt hunc colorem, non videt positive confusè omnes colores; sed negativer, id est, non videt hunc esse ab illis distinctū; quod ad faciendum Vniversalis non sufficit, ut constat ex Dub. 8°, & antè Dub. 7°. Resol. 4°, unde Comptoni exaggeratio non sufficit, nisi ut vel de ipsius Doctrina hoc in puncto merito dissidatur.

ccxxxV. Addo tamen, inter disputandum semper supponi debere, juxta communem omnium Philosophorum sententiam, non dari Vniversalis formaliter per voluntatem & potentias externas; quia alioqui oporteret distinctiones voluntatis, visionis, tactus, &c. inter gradus Metaphysicos admittere, quod est inauditum, licet verum, idque multum argumentantes aut defendantes turbaret, semper tamen negare debemus, non dari Vniversalis formaliter extrâ conceptum, per voluntatem & potentias externas, ubi de illo expressus est sermo. Si autem roges, quid senserit D. Thomas: Respondeo videri nobis omnino consentire Opusc. 43. cap. 6. ubi ait: *Conjunctorum secundum rem vñsus vel aliis sensu potest unum apprehendere, alio non apprehenso*; ergo & duo per modum unius. Dum autem alibi contrarium docere videtur, ut 1. p. q. 12. art. 4. in corp. solū vult, sensus illos non ferri in Vniversalis ut tale, sive secundum quod (ut ibidem ait) *alstrabitur, quod est connotaturale intellectui & suprà facultatem sensus*. Ex his

ccxxxVI. Colliges, non minus dari præcisiones intuitivas, auditivas, &c. quam intellectuales, quod rectè notavit P. Molina in albedine miraculose suffecta in alterius locum, de qua suprà: nec rectè respondetur, per intellectum fieri præcisiones, quia intellectus non attingit objectum sicuti est in se; non vero per vñsum & cæteras potentias externas, quia attingunt objectum sicuti est in se: nam contrà est, quod etiam intellectus attingat objectum sicuti est in se, juxta illud Joan. 2°. *Videbimus eum sicuti est*. & tamen probabilius est in Theologia, visionem Dei in Beatis esse præcisissimam. Deinde datur præcilio intellectualis vera, ergo intellectus non minus attingit objectum sicuti est, quam potentia externæ. Antecedens patet, & inde etiam consequentia, quia juxta Aristotelem 1. de interpret. cap. ultim. *Propositio* (et idem est de præcilio) *ab eo quod res est, vel non est, (sive ab eo, quod rem attingat, sicuti est, vel aliter quam est) est vera vel falsa*.

DISPVTATIO SECVNDIA

De Vniversalis in Specie.

D V B I V M I.

Quodnam sit definitum in definitione Vniversalium.

ccxxxVII. **A**ntè Resolutionem Suppono 1°. genus, speciem & cætera Vniversalia esse concreta quædam ex natura si-

ve 1°. intentione objectiva tamquam subjecto, & generitate, specieitate, &c. sive 1°. intentione formalis generis, speciei, &c. tamquam formâ.

ccxxxVIII. Suppono 2°, concreta significare subiectum in recto, id est, nominativo casu; formam vero in obliquo, id est, alio, quam nominativo casu: nam si queratur, quid Vniversalis? Respondebitur, est natura habens Vniversalitatem: ubi natura sive subiectum exprimitur in recto, Vniversalitas